

I. Informacje na temat podstawowego zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie jest jednostką organizacyjną Powiatu, działającą w formie jednostki budżetowej. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym oraz dysfunkcyjności rodzin. Ponadto realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

PCPR jest również wyznaczonym przez Starostę Piaseczyńskiego Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zgodnie z Zarządzeniem Nr 30/PCPR/2011 z dnia 30 września 2011 r.

PCPR działa na podstawie stosownych przepisów prawa, a w szczególności:

1. ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
2. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
3. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
4. ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
5. uchwały Nr V/17/99 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 30 marca 1999 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie;
6. uchwały Nr XX/9/12 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie;
7. uchwały Nr 343/25/23 Zarządu Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 19 lipca 2023 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania Powiatu i Starosty określone, w szczególności w:

1. ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
3. ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
4. ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
5. ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto Starosta przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy

społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej działających na terenie powiatu.

Stan zatrudnienia w PCPR na dzień 31 grudnia 2023 r. w ramach umów o pracę wynosił 29 osób (26,16 etatu). Średnie zatrudnienie w 2023 r. – 23,92 etatu. Ponadto na dzień 31 grudnia 2023 r. w PCPR zatrudnionych było 12 osób w ramach umowy zlecenie.

W roku 2023 plan wydatków wynosił: **2.653.464 zł**, a wykonanie w 2023 r. wyniosło **2.624.483 zł**, tj.: 98,91 % planu.

II. Zadania Powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej i wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR.

Wsparcie osób niepełnosprawnych realizowane jest głównie w oparciu o zapisy wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez:

1. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (art. 35 a ust. 1 pkt 7 a ustawy).

Turnus stanowi formę aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku i ma na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, ale i pobudzanie i rozwijanie zainteresowań. Turnus trwa 14 dni i z dofinansowaniem można z niego korzystać raz w roku. Wysokość dofinansowania zależna jest od orzeczonego stopnia niepełnosprawności.

2. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35 a ust. 1 pkt 7d ustawy).

– *dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych* oznacza zlikwidowanie wszystkich utrudnień występujących w budynkach mieszkalnych i jego najbliższym otoczeniu, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych zadania i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

– *dofinansowanie likwidacji barier technicznych* oznacza likwidację wszystkich przeszkód wynikających z niedostosowania odpowiednich do rodzaju

niepełnosprawności przedmiotów i urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze funkcjonowanie osoby w społeczeństwie. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

- *dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu*, czyli wszystkich ograniczeń utrudniających swobodne porozumiewanie się lub przekazywanie informacji. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

3. dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt 7 b ustawy).

Dofinansowanie imprez o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznych dla osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia i mogą się o nie ubiegać osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

4. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym (art. 35a ust. 1 pkt 7c ustawy).

- *dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego* służącego usprawnianiu. Wysokość dofinansowania do zakupu sprzętu wynosi do 80% kosztów jego zakupu.

- *dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych*, czyli zaopatrzenia w sprzęt i urządzenia, dzięki którym zminimalizowane zostają skutki niepełnosprawności. Są to np.: wózki inwalidzkie, aparaty ortopedyczne i aparaty słuchowe, protezy, szkła okularowe czy materace przeciwoleżynowe. Dofinansowanie wynosi do 150% kwoty limitu określonego przez NFZ.

5. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej (art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy).

Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej, których celem jest terapia umożliwiająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, rehabilitację w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Zajęcia terapeutyczne prowadzone w warsztatach polegają na wspomaganiu procesu rehabilitacji poprzez wypracowanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej a także rozwijania

psychofizycznych sprawności umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

III. Zakres realizowanych zadań na rzecz osób niepełnosprawnościami w roku 2023.

1. Zadania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych.

Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dokonał podziału środków przewidzianych w planie finansowym PFRON na 2023 rok, dla samorządów powiatowych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazania środków PFRON jednostkom samorządu terytorialnego.

Plan zgodny z algorytmem na rok 2023 – 4.068.475 zł

Wykonanie – 4.067.759,04 zł

Przedstawiony poniżej zakres realizowanych zadań odnosi się do całości wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednakże zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej - stosownie do art. 35a ust. 2 wyżej cytowanej ustawy, realizował Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie.

Uchwałą Nr LVI/5/23 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 9 marca 2023 r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr LIX/3/23 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 7 września 2023 r. oraz Uchwałą Nr LXIII/5/23 z dnia 30 listopada 2023 r. przyjęto ostateczny podział środków z przeznaczeniem na poszczególne zadania, w następujący sposób:

- 1) **art. 11 ustawy** – finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

plan 37.589 zł, wykonanie – 36.898,49 zł

W ramach zadania 6 osób z niepełnosprawnością odbyło staże zawodowe oraz otrzymało stypendia zawodowe. Z rozliczenia zadania pozostało 690,51 zł. Powodem niewykorzystania w/w kwoty było przerwanie stażu zawodowego przez osobę z niepełnosprawnością, zarejestrowaną w PUP jako poszukująca pracy. Niewykorzystane środki zostały przekazane na rachunek bankowy PFRON.

- 2) **art. 12a ustawy** – przyznawanie osobom z niepełnosprawnością środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

plan – 384.600 zł, wykonanie – 384.600 zł

W ramach zadania 6 osób z niepełnosprawnością otrzymało dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej:

- 80.000 zł – sprzedaż detaliczna owoców i warzyw;
- 40.000 zł – pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej gdzie indziej niesklasyfikowana;
- 80.000 zł – działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej;
- 80.000 zł – działalność agencji reklamowych;
- 24.600 zł – pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej gdzie indziej niesklasyfikowana;
- 80.000 zł – opieka dzienna nad dziećmi.

- 3) **art. 40 ustawy** - finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.

plan – 28.600 zł, wykonanie – 28.600 zł

W ramach zadania z możliwości szkolenia skorzystało 3 osoby z niepełnosprawnością.

- 4) **art. 35a ust. 1 pkt 7a ustawy** - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

plan – 496.388 zł, wykonanie – 496.387,55 zł

W ramach zadania przyznano dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych 329 osobom, w tym 36 dzieciom. Ogółem o dofinansowanie wraz z opiekunami ubiegało się 435 osób. Z rozliczenia zadania pozostało 0,45 zł. Kwota została przekazana na rachunek bankowy PFRON.

- 5) **art. 35a ust. 1 pkt 7c ustawy** - dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością.

plan – 556.578 zł, wykonanie – 556.578 zł

W ramach zadania złożono 267 wnioski. Przyznano dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 150 osobom, w tym 63 dzieciom.

- 6) **art. 35a ust. 1 pkt 7c ustawy** - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób z niepełnosprawnością.

plan – 100.000 zł, wykonanie – 100.000 zł

W ramach zadania złożono 56 wniosków. Dofinansowanie przyznano 27 osobom, w tym 10 dzieciom.

- 7) **art. 35a ust. 1 pkt 7d ustawy** – dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,

plan – 400.000 zł, wykonanie – 399.975 zł w tym:

W ramach zadania złożono 134 wnioski. Przyznano dofinansowanie:

- a) bariery architektoniczne – 150.000 zł /6 osób/;
- b) bariery w komunikowaniu się – 149.975 zł /37 osób/;
- c) bariery techniczne – 100.000 zł /11 osób/.

W ramach zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dofinansowanie otrzymało 54 osoby, w tym 24 dzieci. Z rozliczenia zadania pozostało 25 zł niewykorzystane z uwagi na zakup przez Wnioskodawcę w ramach likwidacji barier w komunikowaniu sprzętu w cenie niższej w stosunku do planowanej o w/w kwotę. Kwota została przekazana na rachunek bankowy PFRON.

- 8) **art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy** - dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej.

plan – 2.064.720 zł, wykonanie – 2.064.720 zł /dofinansowanie rocznego kosztu pobytu uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej ze środków PFRON w roku 2023 wynosiło 29.496 zł/

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w warsztatach terapii zajęciowej.

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat powyższego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- a) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
- b) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

W roku 2023 terapią prowadzoną przez Warsztat objętych było do 15 grudnia - **70** uczestników, natomiast od 15 grudnia nastąpiło rozszerzenie działalności poprzez zwiększenie liczby uczestników o dodatkowe **4 osoby**. W Powiecie Piaseczyńskim Warsztat funkcjonuje od 1996 r. Jest jedną z dwóch Placówek na terenie naszego powiatu, która stwarza osobom z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej.

- 9) **art. 10 b ust. 6 ustawy** – porozumienia dotyczące pokrywania kosztów rehabilitacji uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

„Powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu, jest obowiązany do pokrycia kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu, w wysokości i na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z powiatem, na terenie, którego działa warsztat”. W roku 2023 koszty rehabilitacji, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON określone były na nie mniej niż 10% tych kosztów.

Środki Powiatu na finansowanie kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej nieobjętych dofinansowaniem ze środków PFRON z przeznaczeniem na rehabilitację osób niepełnosprawnych w stosunku do mieszkańców Powiatu Piaseczyńskiego /70 osób/ ustalone zostały na poziomie 20 % tych kosztów, natomiast w stosunku do uczestników nie będących mieszkańcami naszego Powiatu /3 osoby/ na poziomie 10% i przedstawiały się następująco:

plan – 370.047 zł, wykonanie – 370.047 zł

/środki dla WTZ w Piasecznie z przeznaczeniem na pokrycie kosztów rehabilitacji łącznie dla 70 osób niepełnosprawnych, w tym w wysokości: **3.277,33 zł** przekazane przez Miasto Stołeczne Warszawa, zgodnie z zawartym porozumieniem w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji 1 uczestnika Warsztatu Terapii Zajęciowej w Piasecznie, będącego mieszkańcem Warszawy oraz w wysokości: **6.555 zł** przekazane przez Powiat Grójecki, zgodnie z zawartym porozumieniem w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji 2 uczestników Warsztatu w Piasecznie, będących mieszkańcami Powiatu Grójeckiego/.

plan – 23.064 zł, wykonanie – 23.052,75 zł

/środki dla obcych powiatów z tytułu zawartych porozumień w sprawie finansowania 10% kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej nieobjętych dofinansowaniem ze środków PFRON, z przeznaczeniem na rehabilitację osób niepełnosprawnych

pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego a będących uczestnikami terapii na terenie Miasta Stołecznego Warszawy - 1 osoba oraz uczestnikami terapii na terenie Powiatu Grójeckiego - 6 osób/.

2. Program „Aktywny Samorząd”.

W dniu 28 marca 2012 r., Uchwałą Nr 3/2012 Rada Nadzorcza PFRON zatwierdziła pilotażowy program „Aktywny samorząd”, którego tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały Nr 11/2018 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 10 grudnia 2018 r.

Program przewiduje powierzenie jego realizacji samorządom, które przyjęły zaproszenie i złożyły w tym zakresie oświadczenie oraz wystąpiły o przyznanie środków finansowych PFRON na realizację programu.

Głównym celem programu „Aktywny Samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. Program ma na celu umożliwienie samorządom aktywniejszego włączenia się w działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych, natomiast wsparcie przewidziane w programie uzupełnia plany ujęte w Powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i Powiatowych programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Do zadań samorządu powiatowego należał:

- nabór oraz weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków;
- podejmowanie decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy;
- obsługa administracyjno - finansowa zawartych umów;
- monitorowanie prawidłowości wykorzystania środków PFRON i realizacji celów programu przez beneficjentów pomocy;
- sprawozdawczość z realizacji programu;
- promocja i ewaluacja programu.

Warunkiem uczestnictwa samorządu powiatowego w programie jest nieposiadanie wymagalnych zobowiązań wobec PFRON, zaległości w obowiązkowych wpłatach na PFRON, oraz wymagalnych zobowiązań wobec ZUS i urzędu skarbowego oraz wobec organów i instytucji wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej. Przy czym w/w wymagania dotyczyły jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego składającej

wystąpienie o przyznanie środków PFRON na realizację programu oraz jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego, wskazanej w porozumieniu, odpowiedzialnej za realizację programu.

Wysokość środków finansowych PFRON na realizację programu ustalana jest corocznie w planie finansowym PFRON. Podstawą przekazania środków na realizację programu jest umowa zawarta pomiędzy PFRON a samorządem powiatowym. Decyzję o podziale środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych obszarów programu oraz o podziale środków finansowych przeznaczonych na udzielanie dofinansowań przez samorządy powiatowe podejmuje PFRON.

W 2023 r. realizowane były następujące kierunki działań:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1) *Obszar A – likwidacja bariery transportowej:*

- a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;
- b) Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;
- c) Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;
- d) Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

2) *Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:*

- a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- b) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- c) Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- d) Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- e) Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

3) *Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:*

- a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- b) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;

- c) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
 - d) Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
 - e) Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
- 4) ***Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.***

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Na udzielanie dofinansowań w ramach realizacji poszczególnych obszarów programu, dla Powiatu Piaseczyńskiego łącznie przyznane zostały środki finansowe w wysokości: **1.196.631,00 zł**, natomiast wydatki wykonane wyniosły: **595.949,00 zł**, w tym na realizację:

1. Modułu I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w wysokości **851.472,00 zł**, z czego na realizację wydatków **423.000,00 zł**:
 - a) obszaru A – likwidacja bariery transportowej:
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.
Dofinansowanie otrzymało 5 osób na łączną kwotę: **48.945,00 zł**;
 - zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy.
Dofinansowanie otrzymały 2 osoby osoba na łączną kwotę: **4.550,00 zł**;
 - zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.
Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **4.400,00 zł**;
 - b) obszaru B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.
Dofinansowanie otrzymało 9 osób na łączną kwotę: **120.639,00 zł**;
 - zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu i oprogramowania.
Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **2.200,00 zł**;

- zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Dofinansowanie otrzymało 10 osób na łączną kwotę: **53.541,00 zł**;

c) obszaru C - likwidacja barier w poruszaniu się:

- zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Dofinansowanie otrzymały 2 osoby na łączną kwotę: **35.195,00 zł**;

- zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Dofinansowanie otrzymały 2 osoby na łączną kwotę: **6.050,00 zł**;

- zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.

Dofinansowanie otrzymały 4 osoby na łączną kwotę: **94.600,00 zł**;

- zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego;

Dofinansowanie otrzymały 4 osoby na łączną kwotę: **33.000,00 zł**;

d) Obszaru D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej

Dofinansowanie otrzymało 5 osób na łączną kwotę: **19.880,00 zł**.

2. Modułu II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, w wysokości: **345.159,00 zł** ogółem, z czego na realizację wydatków **172.949,00 zł**:

W ramach modułu II dofinansowano naukę na poziomie wyższym dla 33 osób.

Dofinansowanie obejmowało opłatę czesnego oraz dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, przez co należy rozumieć dodatkowe wydatki związane z pobieraniem nauki, np. koszty zakwaterowania, dojazdów, dostępu do internetu, zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę, itp.

Łącznie w roku 2023 pomoc w ramach programu uzyskało **73** osoby niepełnosprawne.

Nadmieniam, że środki finansowe przeznaczone na udzielanie osobom niepełnosprawnym dofinansowania w ramach realizacji ww. programu nie są częścią budżetu powiatu. Środki na realizację programu są przyznawane przez PFRON i na podstawie umowy cywilnoprawnej przekazywane na rachunek bankowy, wydzielony wyłącznie dla tych środków. Mogą być przez Realizatora wykorzystane wyłącznie w celu dostarczenia pomocy finansowej osobom

niepełnosprawnym, spełniającym warunki uczestnictwa w programie. Jednocześnie samorząd powiatowy nie jest zobowiązany do wniesienia jakiegokolwiek udziału finansowego w kosztach dofinansowania udzielanego osobie niepełnosprawnej.

Ponadto zgodnie z umową Nr AS3/000074/07/D w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, Powiat Piaseczyński otrzymał dodatkowo środki finansowe na:

1. obsługę realizacji programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 5% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **59.831,00 zł**;
2. promocję programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 1% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **11.966,00 zł**;
3. ewaluację programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 0,5% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **5.983,00 zł**.

W ramach środków finansowych przekazanych przez PFRON na obsługę realizacji programu oraz na promocję i ewaluację programu, Realizator pokrywa wydatki rzeczowe i osobowe, związane z działaniami, na które środki te zostały przeznaczone.

3. Program „Samodzielność - Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r. uruchomił realizację programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie.

Pomoc w ramach Programu udzielana jest osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, bądź równoważne, ze schorzeniem narządu ruchu, uniemożliwiające poruszanie się bez użycia wózka, które w momencie składania wniosku nie ukończyły 65 roku życia.

Celem programu jest wzrost niezależności oraz ułatwienie aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem.

Wysokość dofinansowania stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego, nie może być jednak większe niż równowartość iloczynu 15m² i wartości

średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych, ogłaszanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego w programie „Mieszkanie na Start” na dany kwartał, w którym nabywane jest mieszkanie, obowiązującej dla lokalizacji mieszkania nabywanego.

Program realizowany będzie w latach 2022 – 2025, z tym że zawieranie umów z beneficjentami odbywać się będzie do dnia 31.12.2024 r., nie dłużej jednak niż do wyczerpania budżetu Programu.

Realizatorami Programu są samorządy powiatowe, które wyraziły chęć przystąpienia do jego realizacji. Samorząd powiatowy, który zamierzał przystąpić do realizacji Programu, składał do Oddziału PFRON oświadczenie o przystąpieniu do realizacji Programu oraz wystąpienie o przyznanie środków finansowych na jego realizację.

W ramach programu finansowane są także wydatki ponoszone na obsługę do wysokości 5% kwoty, na którą zawarta będzie umowa. Powierzenie realizacji Programu nastąpiło na podstawie wieloletniej umowy zawartej pomiędzy samorządem powiatowym a PFRON, która określiła obowiązki oraz uprawnienia stron.

Wnioski o dofinansowanie beneficjentów są rejestrowane i obsługiwane wyłącznie w formie elektronicznej w ramach Systemu Obsługi Wsparcia.

Na realizację Programu w latach 2022 – 2025 Powiat Piaseczyński otrzymał kwotę: **123.073,00 zł**, w tym na:

- realizację wniosków w ramach programu do wysokości 117.213 zł.,
- obsługę realizacji programu do wysokości 5.860 zł.

W roku 2023 zł nie było wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w ramach programu.

4. Program „Samodzielność - Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r. uruchomił realizację programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta.

Pomoc w ramach Programu udzielana jest osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z dysfunkcją narządu słuchu także z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, bądź równoważne, które posiadają status absolwenta uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku. Od 8 grudnia 2023 r. grupa beneficjentów rozszerzona została o osoby, które nie są absolwentami

ale opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka lub placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Celem programu jest wzrost niezależności oraz ułatwienie aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

W ramach dofinansowania pokrywane mogą być koszty wynajmu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego spełniające indywidualne kryterium dostępności dla wnioskodawcy przez okres maksymalnie 36 miesięcy.

Dofinansowanie dotyczy wszystkich kosztów wymienionych w umowie najmu ponoszonych przez beneficjenta i ma charakter degresywny.

Program miał być realizowany w latach 2022 – 2026, z tym że zawieranie umów z beneficjentami miało odbywać się do dnia 31.12.2023 r., nie dłużej jednak niż do wyczerpania budżetu Programu. W roku 2023 wprowadzone zostały zmiany w Programie określające jego realizację od 2022 r., bezterminowo, nie dłużej jednak niż do wyczerpania budżetu Programu.

Realizatorami Programu są samorządy powiatowe, które wyraziły chęć przystąpienia do jego realizacji. Samorząd powiatowy, który zamierzał przystąpić do realizacji Programu, składał do Oddziału PFRON oświadczenie o przystąpieniu do realizacji Programu oraz wystąpienie o przyznanie środków finansowych na jego realizację.

W ramach programu finansowane są także wydatki ponoszone na obsługę do wysokości 5% kwoty, na którą zawarta będzie umowa. Powierzenie realizacji Programu nastąpiło na podstawie wieloletniej umowy zawartej pomiędzy samorządem powiatowym a PFRON, która określa obowiązki oraz uprawnienia stron.

Wnioski o dofinansowanie beneficjentów są rejestrowane i obsługiwane wyłącznie w formie elektronicznej w ramach Systemu Obsługi Wsparcia.

Na realizację Programu Powiat Piaseczyński otrzymał kwotę: **163.506,00 zł**, w tym na :

- realizację wniosków w ramach programu do wysokości 155.720 zł.,
- obsługę realizacji programu do wysokości 7.786 zł.

W 2023 roku wpłynęły 3 wnioski w ramach Programu. Złożone wnioski nie spełniły zasad programu wobec czego nie zostały objęte dofinansowaniem.

5. Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” - Moduł I.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r. uruchomił realizację programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”.

Pomoc w ramach Modułu I udzielana jest obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, posiadającym jednocześnie dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności, wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności, a w przypadku jego braku przedkładającym oświadczenie o jego posiadaniu.

Pomoc ta jest udzielana w formie świadczenia na sfinansowanie Beneficjentom programu, wymaganego udziału własnego w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie.

Wsparcie w ramach programu jest udzielane na działania od dnia 24 lutego 2022 r. a data zakończenia programu zostanie ustalona przez Radę Nadzorczą PFRON.

Realizatorami Programu w ramach Modułu I są samorządy powiatowe, które zgłosiły chęć przystąpienia do programu. Samorząd powiatowy, który zamierzał przystąpić do realizacji Modułu I Programu, składał do Oddziału PFRON zapotrzebowanie na środki potrzebne na jego realizację.

W ramach programu finansowane są także wydatki ponoszone na obsługę Modułu I do wysokości 2,5% środków przekazanych samorządom powiatowym na realizację programu.

Powierzenie realizacji Modułu I programu nastąpiło na podstawie umowy zawartej pomiędzy samorządem powiatowym a PFRON, która określa obowiązki oraz uprawnienia stron.

W roku 2023 nie było wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w ramach programu.

IV. Zadania Powiatu z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Do zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej należą, w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;

2. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
3. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
4. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
5. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
6. prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
7. realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;
8. prowadzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
9. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
10. udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
11. szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
12. doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
13. podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
14. sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej;

15. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
16. prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
17. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
18. udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.
19. zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

V. Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie z obszaru pomocy społecznej w roku 2023.

1. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2022 – 2027.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem szczególnym, gdyż zawiera założenia polityki społecznej uwzględniające kompetencje samorządu powiatowego, ale też bierze pod uwagę przesłanki wynikające z sytuacji panującej na szczeblu gminnym. Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego został przygotowany na lata 2022-2027. Sygnalizuje problemy społeczne występujące w gminach wchodzących w skład powiatu i prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym pozostające poza kompetencjami samorządu gminnego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy powiatu oraz eksperci.

Koordinowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 należało do Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie. Zadaniem Zespołu, który współpracował z Dyrektorem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Powiatu do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Opracowanie składa się z trzech zasadniczych części: wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej. Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno - programowych) tworzenia dokumentu. Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące powiatu oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w powiecie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających na terenie powiatu, bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet skierowanych do reprezentantów środowiska lokalnego. Część programowa zawiera założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

Zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej zostały przedstawione ramy finansowe strategii, zawarta została prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu, prowadzenia monitoringu jego realizacji i ewaluacji.

Zgodnie z założeniami uchwalonej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych realizowane są działania mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych w Powiecie Piaseczyńskim oraz poprawę jakości życia i zaspakajania potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Realizacja celów strategicznych i operacyjnych określonych w dokumencie przewidziana została na lata 2022 – 2027.

2. Pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej.

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego życia. Proces usamodzielnienia formalnie rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka od wyznaczenia

opiekuna procesu usamodzielnienia, którym może zostać osoba przez niego wskazana lub wyznaczona spośród pracowników PCPR, wspierająca go w programie usamodzielnienia. W zależności od sytuacji wychowanka proces usamodzielnienia może trwać do czasu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Osoba usamodzielniana we współpracy z opiekunem usamodzielnienia przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia i przedkłada na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia Dyrektorowi PCPR w Piasecznie do zatwierdzenia. Określa on założenia, plany i terminy realizacji w zakresie uzyskania wykształcenia, podjęcia zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskania przysługujących świadczeń, oraz obowiązki usamodzielnianego wychowanka. Program ten w trakcie jego realizacji może ulegać modyfikacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie obejmuje osoby usamodzielniane pomocą poprzez:

- 1) pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i konstruowaniu dokumentów, motywowanie do uzyskania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym),
- 2) pomoc prawną;
- 3) pomoc psychologiczną;
- 4) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 5) jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie;
- 6) pomoc rzeczową na zagospodarowanie;
- 7) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparciu wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy lub pomoc w zamieszkaniu w internacie);
- 8) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (ten rodzaj pomocy polega m.in. na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu stosownego do możliwości wykształcenia, zachęcaniu do udziału w kursach i szkoleniach, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna poszukująca pracy i korzystaniu z ofert pracy).

W procesie usamodzielnienia wychowanków opuszczających dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno - wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek

socjoterapii zapewniający całodobową opiekę oraz młodzieżowy ośrodek wychowawczy, podstawę prawną stanowią:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie;
3. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W ramach zadania realizowane były głównie wypłaty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków w/w placówek. Wydatki wykonane w roku 2023 wyniosły: **44.743,26 zł**, w tym:

1. z tytułu wypłat pomocy na kontynuowanie nauki dla 8 osób: **24.596,33 zł**,
2. z tytułu wypłat pomocy na usamodzielnienie dla 3 osób: **14.696,00 zł**,
3. z tytułu wypłat pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 1 osoby: **5.450,93 zł**.

3. Pomoc dla cudzoziemców

Podstawowym aktem prawnym regulującym udzielanie ochrony cudzoziemcom w Polsce jest obecnie ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Określa ona zasady, warunki i tryb udzielania cudzoziemcom ochrony w Polsce oraz organy właściwe w tych sprawach, korzystając z dorobku Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28.07.1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515 i 516) oraz Protokołu dotyczącego statusu uchodźców, sporządzonego w Nowym Jorku dnia 31.01.1967 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 517 i 518), z którymi jest zgodna.

Część polskiego prawa uchodźczego stanowią również przepisy prawa europejskiego w formie bezpośrednio stosowanych rozporządzeń oraz dyrektyw, których normy wdrożone są w ustawie.

Najważniejszą zasadą obowiązującą w prawie uchodźczym jest zasada niewydalania, która stanowi podstawę dla całego systemu międzynarodowej ochrony uchodźców. Oznacza ona zakaz cofnięcia lub wydalenia z terytorium państwa oraz zakaz odmowy przyjęcia na granicy osoby ubiegającej się o nadanie statusu uchodźcy, z wyjątkiem osoby, co do której istnieją podstawy, aby uznać ją za zagrażającą bezpieczeństwu państwa, lub która będąc

skazana prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne zbrodnie stanowi niebezpieczeństwo dla społeczeństwa kraju przyjmującego. Kolejną istotną zasadą jest zasada poufności danych, która oznacza, że dane cudzoziemca nie mogą być udostępniane władzom oraz instytucjom publicznym kraju jego pochodzenia. Chodzi zwłaszcza o te dane, na podstawie których możliwe jest ustalenie, że postępowanie o nadanie statusu uchodźcy jest w toku lub zakończyło się, cudzoziemcowi nadano lub odmówiono nadania statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.

Status uchodźcy nadawany jest cudzoziemcowi, który na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. Prześladowanie ze względu na swoją istotę lub powtarzalność musi stanowić poważne naruszenie praw człowieka (w szczególności tych praw, których uchylenie jest niedopuszczalne) lub być kumulacją różnych działań czy zaniechań, stanowiących naruszenie praw człowieka. Status uchodźcy nadaje się wszystkim członkom najbliższej rodziny objętym wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy, w tym małoletnim dzieciom towarzyszącym cudzoziemcowi i małżonkowi, jeśli wyraził na to zgodę na piśmie.

Ochrona uzupełniająca jest formą ochrony przyznawaną cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, ale powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji, tortury, niehumanitarne lub poniżające traktowanie albo karanie lub też poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia, wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Pobyt tolerowany jest formą ochrony subsydiarną wobec statusu uchodźcy i ochrony uzupełniającej. Ustawa zawiera katalog przesłanek, które uniemożliwiają wydalenie cudzoziemca, odsyłając do *Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności* z 1950 r. w zakresie prawa do życia, prawa do wolności i bezpieczeństwa, zakazu tortur, zakazu niewolnictwa i pracy przymusowej, prawa do sprawiedliwego procesu, zakazu karania bez podstawy prawnej oraz do *Konwencji o prawach dziecka* z 1989 r.

Pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12.12.2013 r. o cudzoziemcach.

„1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udziela się cudzoziemcowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- a) (...),
- b) (...),
- c) w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy,
- d) w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej.”

Instytucją, z którą cudzoziemcy mają największy kontakt jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, odpowiedzialne za opracowanie i realizację indywidualnych programów integracji (IPI). Realizacja IPI jest zadaniem administracji rządowej, które jest zlecone powiatom a koordynowane i nadzorowane przez Wojewodę.

Głównym zadaniem programów integracyjnych jest ułatwianie pokonywania przeszkód językowych, obyczajowych, materialnych i społecznych w codziennym funkcjonowaniu migranta oraz łagodzenie doznań związanych ze stanem i kondycją, które spowodowały przyznanie statusu uchodźcy, bądź ochronę uzupełniającą.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w ramach IPI Centra Pomocy Rodzinie zobowiązane są m.in. do wspierania cudzoziemca w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, pomocy w uzyskaniu przez niego mieszkania, pracy socjalnej z cudzoziemcem oraz wyznaczenie pracownika, który będzie realizatorem programu. IPI jest pisemną umową zawieraną pomiędzy osobą korzystającą z pomocy a PCPR, która określa wzajemne zobowiązania oraz sposób współdziałania, umożliwiającą pełną integrację.

W 2023 roku Indywidualnymi Programami Integracji zostało objęte **89 rodzin**, którym Decyzją Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców nadano status uchodźcy, udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium RP lub przebywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy na terytorium RP, udzielony w związku z art. 159 ust. 1 pkt 1 lit d, ustawy z dnia 12.12.2013 r. o cudzoziemcach.

Osoby objęte programami to obywatele: Turkmenistanu, Rosji, Białorusi, Afganistanu, Ukrainy oraz opracowano jeden program dla osoby bez obywatelstwa.

Świadczeniami pieniężnymi na częściowe pokrycie kosztów utrzymania oraz naukę języka polskiego obejmowano łącznie **154 osoby, w tym 48 dzieci**.

Planowane wydatki wyniosły **770.009 zł**.

Wydatki wykonane wyniosły **770.009 zł**.

W 2023 r. opracowano i realizowano **42** programy integracyjne dla rodzin, którym decyzją Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców nadano na terytorium Rzeczypospolitej status

uchodźcy oraz 45 programów dla rodzin, którym udzielono ochrony uzupełniającej oraz 2 indywidualne programy integracji dla osób którym przebywającym na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy na terytorium RP, udzielonego w związku z art. 159 ust. 1 pkt 1 lit d, ustawy z dnia 12.12.2013 r. o cudzoziemcach.

Cudzoziemcy kierowani byli przez PCPR na bezpłatne kursy nauki języka polskiego, organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie, Fundację Polskie Forum Migracyjne w Warszawie oraz Fundację Humanosh w Warszawie (dwie ostatnie Fundacje organizowały kursy językowe dla obywateli Afganistanu) oraz w Centrum Integracji Społecznej w Piasecznie, ul. Fabryczna 2 dla osób rosyjskojęzycznych.

Cudzoziemcy podczas trwania programów oraz po ich zakończeniu mogą korzystać ze świadczeń publicznej służby zdrowia. Umożliwia im to rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy, jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. W roku 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie opłacało składkę na ubezpieczenie zdrowotne dla osób, które osiągnęły wiek poprodukcyjny i nie mogły być zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piasecznie. Wpłacono łącznie 26 składek na kwotę **1.682,46 zł**.

Ponadto cudzoziemcy realizujący indywidualne programy integracji objęci są świadczeniami rodzinnymi, zasiłkami stałymi, okresowymi i celowymi, świadczeniami wychowawczymi 500 plus oraz pomocą rzeczową świadczonymi przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Ośrodki opłacają także dzieciom cudzoziemskim realizującym obowiązek szkolny bezpłatne obiady w szkołach. Szkoły do których uczęszczają dzieci zapewniają dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, głównie z języka polskiego.

Cudzoziemcy realizujący programy integracyjne mają prawo do ubiegania się w gminach, na terenie których zamieszkują o lokale socjalne z zasobów gminy.

Problem stanowi regularna nauka języka polskiego, ponieważ aktualnie niewiele fundacji posiada środki finansowe na organizowanie kursów językowych. Wiele kursów nauki języka polskiego odbywała się zdalnie.

Praca socjalna z klientem wymaga dużej elastyczności, tzn. dostosowania metod, technik i sposobów zaspakajania potrzeb naszych beneficjentów w zależności od sytuacji, ale w granicach gwarantujących zachowanie założonego celu.

Pracownicy Centrum w trakcie swojej pracy z cudzoziemcami starają się zachować względną zgodność między potrzebami i oczekiwaniami tej określonej grupy klientów a oferowanym zakresem i jakością udzielanej pomocy.

4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej Starosta przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej działających na terenie powiatu.

Placówki Pomocy społecznej znajdujące się w nadzorze PCPR w Piasecznie oraz zakres realizowanych zadań:

4.1. Domy pomocy społecznej:

- 1) **Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii** - dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób przewlekle somatycznie chorych.
limit miejsc – 400,
liczba osób przebywających wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. – 382.
liczba pracowników: 289 osób, liczba etatów: 276,50.
- 2) **Dom Pomocy Społecznej w Konstancinie – Jeziornie** - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie.
limit miejsc – 122,
liczba osób przebywających na dzień 31 grudnia 2023 r. - 115
liczba pracowników: 109 osób, liczba etatów: 101,88.
- 3) **Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej w Robercinie** - dla przewlekle psychicznie chorych kobiet. Dom prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi.
limit miejsc – 80,
liczba osób przebywających na dzień 31 grudnia 2023 r. - 67
liczba pracowników: 37 osób, liczba etatów: 36.
- 4) **Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej - Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie – Jeziornie**, dla osób w podeszłym wieku. Dom prowadzony jest przez Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie,

limit miejsc – 50,

liczba osób przebywających na dzień 31 grudnia 2023 r. - 28

liczba pracowników: 52, liczba etatów 37,50.

Osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych może zostać umieszczona w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje Starosta Powiatu prowadzącego dom. Natomiast decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, ustalonego przez Starostę i ogłoszonego w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ustala Starosta i ogłasza w dzienniku urzędowym danego województwa w terminie do dnia 31 marca danego roku.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej zgodnie z art. 6 ust. 15 ustawy o pomocy społecznej oznacza: „kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego w domu”.

W roku 2023 zgodnie z Zarządzeniem Nr 8/ORG/2023 Starosty Piaseczyńskiego z dnia 10 lutego 2023 r., średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Piaseczyńskiego kształtował się następująco:

Nazwa i adres Domu Pomocy Społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca	Typ domu
Dom Pomocy Społecznej 05-530 Góra Kalwaria ul. Szpitalna 1	6.151 zł	dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz osób przewlekłe somatycznie chorych
Dom Pomocy Społecznej 05-510 Konstancin - Jeziorna ul. Potulickich 1	7.782 zł	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie
Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Robercinie, ul. Gościniec 32, 05-503 Głusków	4.803 zł	dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych
Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej - Dom Artystów Weteranów Scen Polskich Konstancin – Jeziorna, ul. Pułaskiego 6	7.705 zł	dla osób w podeszłym wieku

Do ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej zobowiązani są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% swojego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie;
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca bądź małżonka, bądź zstępnych przed wstępnymi.

Powiat prowadzący Dom, wydaje decyzje ustalające odpłatność za pobyt w Domu dla osób skierowanych i umieszczonych przed dniem 1 stycznia 2004 r. Pobyt tych mieszkańców dotowany jest również z budżetu Wojewody.

W roku 2023 stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej wydano:

- 1) 217 decyzji dotyczących odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej;

- 2) 49 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym: 27 decyzji dla osób z terenu naszego powiatu oraz 22 decyzje dla osób z terenu innych powiatów.

Wszystkie domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie naszego Powiatu świadczą usługi na poziomie obowiązującego standardu, który określony jest w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Powiat Piaseczyński posiada w związku z tym zezwolenia Wojewody na prowadzenie placówek na czas nieokreślony.

Zgodnie z art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego powiat, który prowadzi lub zleca prowadzenie ponadgminnych domów pomocy społecznej, otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa. Dotacja przysługuje powiatowi, który prowadzi lub zleca prowadzenie domu, w którym przebywają mieszkańcy przyjęci do tego domu przed dniem 1 stycznia 2004 r., a także powiatowi, który przyjmuje do domu osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem.

Ogólna kwota dotacji otrzymanej z budżetu Wojewody w roku 2023 dla domów pomocy społecznej naszego powiatu wynosiła: **13.928.773,03 zł**.

W roku 2023 zgodnie z Aneksem Nr 2/2023 zawartym w dniu 26 stycznia 2023 r. do umowy Nr 1/2005 zawartej w dniu 25 lutego 2005 r., Powiat Piaseczyński udzielił Związkowi Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie w Warszawie dotacji na jednego mieszkańca Domu Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie – Jeziornie w wysokości: **4.430 zł** miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., tj. w skali roku: **53.160 zł**.

Przyznana kwota dotacji obejmuje mieszkańców przyjętych do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r., oraz ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, tj.: 1 mieszkaniec w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto umową z dnia 27 października 2023 r. oraz Aneksem z dnia 12 grudnia 2023 r. do w/w Umowy Związkowi Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie w Warszawie, przekazane zostały środki finansowe pochodzące z dotacji celowej na realizację bieżących zadań własnych powiatu z rezerwy celowej przeznaczone na dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej ogółem w wysokości: **223.015 zł**.

Zgodnie z w/w umową środki finansowe w formie dotacji celowej z rezerwy celowej zaplanowanej w części 83, poz. 49 ustawy budżetowej na rok 2023 w kwocie **187.500 zł** zostały przekazane na dofinansowanie realizacji zadania własnego powiatu, o którym mowa w art. 19 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 11 ustawy z

dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw, tj.: na bieżącą działalność Domu Pomocy Społecznej – Domu Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie – Jeziornie, z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłaty dodatków do wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej, w kwocie 600 zł na pracownika. Dofinansowanie obejmowało okres od kwietnia do grudnia 2023 r. Jednocześnie zgodnie z w/w Umową przekazane zostały środki finansowe z dotacji celowej (cz. 83, poz. 72), z przeznaczeniem na pokrycie pochodnych wynagrodzeń w części finansowanej przez pracodawcę w wysokości **35.515 zł**.

W dniu 27 grudnia 2023 r. dokonano zwrotu niewykorzystanych środków w wysokości ogółem 1.860,10 zł, w tym z dotacji celowej cz. 83, poz. 49 w wysokości 1.200 zł oraz z dotacji celowej cz. 83, poz. 72 w wysokości 660,10 zł. Niewykorzystana kwota dotacji wynika z rotacji w zatrudnieniu pracowników.

Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

W roku 2023 zgodnie z Aneksem zawartym w dniu 26 stycznia 2023 r. do umowy Nr 1/2005 zawartej w dniu 25 lutego 2005 r., Powiat Piaseczyński udzielił Zgromadzeniu Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Warszawie dotacji na jednego mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Robercinie w wysokości **3.572 zł** miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., tj. w skali roku: **1.093.032 zł**.

Przyznana kwota dotacji obejmuje mieszkanki przyjęte do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r., oraz ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, tj.:

- 27 mieszanek od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 stycznia 2023 r.
- 26 mieszanek od dnia 1 lutego 2023 r. do dnia 31 maja 2023 r.
- 25 mieszanek od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto Umową z dnia 27 października 2023 r. Zgromadzeniu Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Warszawie, przekazane zostały środki finansowe pochodzące z dotacji celowej na realizację bieżących zadań własnych powiatu z rezerwy celowej przeznaczone na dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej ogółem w wysokości: **233.142 zł**.

Zgodnie z w/w umową środki finansowe w formie dotacji celowej z rezerwy celowej zaplanowanej w części 83, poz. 49 ustawy budżetowej na rok 2023 w kwocie **191.100 zł** zostały przekazane na dofinansowanie realizacji zadania własnego powiatu, o którym mowa w art. 19 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 11 ustawy z

dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw, tj.: na bieżącą działalność Domu Pomocy Społecznej w Robercinie, z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłaty dodatków do wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej, w kwocie 600 zł na pracownika. Dofinansowanie obejmowało okres od kwietnia do grudnia 2023 r.

Jednocześnie zgodnie z w/w Umową przekazane zostały środki finansowe z dotacji celowej (cz. 83, poz. 72), z przeznaczeniem na pokrycie pochodnych wynagrodzeń w części finansowanej przez pracodawcę w wysokości **42.042 zł**. W dniu 28 grudnia 2023 r. Zgromadzenie dokonało zwrotu niewykorzystanych środków w wysokości **9.134,58 zł** pochodzących z dotacji celowej (cz. 83, poz. 72). Niewykorzystana kwota dotacji wynika z mniejszych w stosunku do przewidywanych kosztów pochodnych od wynagrodzenia pracowników ponoszonych przez pracodawców.

Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

W roku 2023 Powiat Piaseczyński otrzymał dotację celową w wysokości: **2.364.340 zł** na realizację bieżących zadań własnych powiatu z rezerwy celowej (cz. 83, poz. 49) na dofinansowanie realizacji zadania własnego powiatu, o którym mowa w art. 19 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 11 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw, z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłaty dodatków do wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej, w kwocie 600 zł na pracownika. Dofinansowanie obejmowało okres od kwietnia do grudnia 2023 r.

Ponadto w roku 2023 Powiat Piaseczyński otrzymał dotację celową w wysokości: **473.966 zł** na realizację bieżących zadań własnych powiatu z rezerwy celowej (cz. 83, poz. 72), przeznaczoną na dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej - na pokrycie pochodnych od wynagrodzeń w części finansowanej przez pracodawcę.

Stosownie do wytycznych do podziału środków z rezerwy celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłaty dodatków do wynagrodzenia dla pracowników domów pomocy społecznej dodatki/nagrody mogły być wypłacane wyłącznie osobom zatrudnionym w ramach umów o pracę. Jednocześnie obejmowały wszystkich pracowników niezależnie od zajmowanego stanowiska. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy wysokość dodatku/nagrody obliczana była w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu

pracy, jednak nie niższej niż 300 zł za dany miesiąc wraz z pochodnymi na pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Podział i wykorzystanie środków przedstawiał się następująco:

Lp.	Dom Pomocy Społecznej	Dodatki do wynagrodzeń/ nagrody w zł	Pochodne od wynagrodzeń w części finansowanej przez pracodawcę w zł	Liczba osób, które otrzymały dodatki do wynagrodzeń/nagrody
1.	Dom Pomocy Społecznej im. Waleriana Łukasińskiego w Górze Kalwarii, ul. Szpitalna 1	1.446.900	290.146,08	290
2.	Dom Pomocy Społecznej w Konstancinie – Jeziornie, ul. Potulickich 1	531.940	104.623,73	105
3.	Dom Pomocy Społecznej w Robercinie	191.100	32.907,42	39
4.	Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie - Jeziornie	186.300	34.854,90	39
Razem:		2.356.240	462.532,13	473

Niewykorzystana kwota środków finansowych z dotacji celowej zaplanowanej w części 83, poz. 49 na wypłatę dodatków do wynagrodzeń/nagród w wysokości ogółem 8.100 zł, oraz w części 83, poz. 72 na pokrycie pochodnych od wynagrodzeń finansowanych przez pracodawcę w wysokości ogółem 11.433,87 zł zostały zwrócone. Nie w pełni wykorzystana kwota dotacji wynikała z rozwiązania umów o pracę z pracownikami, zmian w wymiarze czasu pracy, zwolnień lekarskich pracowników, mniejszych w stosunku do przewidywanych kosztów pochodnych od wynagrodzenia pracowników poniesionych przez pracodawcę.

Uchwałą Nr 370/7/23 Zarządu Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 11 grudnia 2023 r. uchwalono ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku na terenie Powiatu Piaseczyńskiego. Konkurs ofert został ogłoszony w dniu 12 grudnia 2023 r. w sposób określony przez art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571). W opublikowanym w dniu 12 grudnia 2023 r. ogłoszeniu o konkursie wyznaczono termin na

składanie ofert upływający w dniu 3 stycznia 2024 r. do godz. 16.00. W terminie tym wpłynęła jedna oferta na realizację przedmiotowego zadania z zakresu pomocy społecznej złożona przez Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie, Al. Ujazdowskie 45, 00-536 Warszawa.

W dniu 10 stycznia 2024 r. Komisja Konkursowa powołana Uchwałą Nr 373/8/23 Zarządu Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 29 grudnia 2023 r. dokonała oceny złożonych ofert. Oferta Związku Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie, Al. Ujazdowskie 45, 00-536 Warszawa spełniała wymogi formalne określone w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert z dnia 12 grudnia 2023 r. na realizację wyżej opisanego zadania z zakresu pomocy społecznej oraz merytoryczne wymogi określone w art. 15 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie uzyskując 27 punktów na 29 możliwych do uzyskania. Z tego względu zasadnym był wybór oferty na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej złożonej przez Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie, Al. Ujazdowskie 45, 00-536 Warszawa.

4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach prowadzony jest przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w drodze rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na zlecenie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Placówka jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego przeznaczonym dla 45 osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej (typ B i C).

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach umożliwia osobom niepełnosprawnym po ukończeniu obowiązku nauki i uzyskaniu pełnoletności, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym oraz zapewnia dostęp do specjalistycznych usług świadczonych przez ośrodki wsparcia dziennego. Ponadto przyczynia się do aktywizacji i podniesienia jakości życia osób narażonych na wykluczenie społeczne wskutek długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Stan zatrudnienia w Placówce na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosił 13 osób na 11,40 etatu.

W roku 2023 uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy było łącznie **39** osób. W trakcie roku do ŚDS dołączyło 6 osób. 3 uczestników zrezygnowało z uczestnictwa w zajęciach, dwie z nich pozostały w domach, a jedna została umieszczona w domu pomocy

społecznej. Na dzień 31 grudnia wydanych było 36 decyzji kierujących do ŚDS, w tym: 30 dla domu typu „B” oraz 6 dla domu typu „C”. 19 uczestników w ciągu roku 2023 kwalifikowało się do dotacji z Programu „Za życiem”, tj.: osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu. Wszyscy uczestnicy to mieszkańcy Powiatu Piaseczyńskiego: 17 osób – Gmina Piaseczno, 6 osób – Gmina Góra Kalwaria, 4 osoby – Gmina Prażmów, 3 osoby – Gmina Tarczyn, 3 osoby – Gmina Lesznowola, 3 osoby – Gmina Konstancin – Jeziorna. Średnia wieku uczestnika wynosiła 32 lata.

W roku 2023 Powiat Piaseczyński przekazał dotację w łącznej wysokości: **1.116.292,92 zł** na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Pęcherach.

Zgodnie z art. 51c ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) miesięczną kwotę dotacji z budżetu państwa na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia ośrodka wsparcia ustala Wojewoda jako iloczyn aktualnej liczby osób korzystających z usług w tych ośrodkach oraz średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika. Średnia miesięczna kwota dotacji na jednego uczestnika w środowiskowym domu samopomocy w roku 2023 wynosiła 2.250,40 zł, tj.: w skali roku: **963.715,80 zł**.

Przyznana kwota dotacji obejmuje uczestników faktycznie korzystających z usług środowiskowego domu samopomocy z aktualną decyzją o skierowaniu do ŚDS tj.: łącznie 39 osób w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Ponadto w wyniku złożonego do Wojewody Mazowieckiego wniosku w oparciu o zapisy art. 51c ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. 2023 r., poz. 901 ze zm.) tj. kwota dotacji ustalana zgodnie z ust. 2 może być zwiększona, nie więcej jednak niż o 20%, w zależności od liczby uczestników oraz zakresu, jakości i rodzaju świadczonych usług w roku 2023 pozyskaliśmy dodatkowe środki na działalność bieżącą Środowiskowego Domu Samopomocy w Pęcherach, w wysokości: ul. Bolesława Chrobrego 83, 05-502 Piaseczno o kwotę **25.645,56 zł**, w oparciu o zapisy art. 51c ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. 2023 r., poz. 901 ze zm.).

W odniesieniu do realizacji działania 3.2 kompleksowego programu wsparcia rodzin „Za życiem”, ustanowionego uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r., mając na uwadze realizację zadania, o którym mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, podwyższona kwota dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy ze spectrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi wynosi nie więcej niż 30% średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika, tj.: 675,12 zł.

W/w przyznana kwota dotacji obejmuje uczestników zakwalifikowanych do podwyższonej dotacji faktycznie korzystających z usług środowiskowego domu samopomocy z aktualną decyzją o skierowaniu do ŚDS. Łącznie 19 osób w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., tj.: w skali roku **152.577,12 zł**.

Przekazana dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Usługi świadczone przez Środowiskowy Dom Samopomocy w 2023 r. obejmowały w szczególności:

- 1) trening funkcjonowania w życiu codziennym;
- 2) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów;
- 3) treningów umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej);
- 4) trening umiejętności spędzania czasu wolnego;
- 5) trening kulinarny
- 6) poradnictwo psychologiczne;
- 7) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych;
- 8) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
- 9) terapia ruchowa;
- 10) zajęcia w pracowni komputerowej;
- 11) zajęcia w pracowni artystycznej;
- 12) zajęcia w pracowni muzyczno-teatralnej;
- 13) zajęcia w pracowni ogrodniczej.

Realizacja niezbędnej opieki w trakcie dnia świadczona była w postaci pomocy przy posiłkach oraz przy toalecie zgodnie z indywidualnymi potrzebami uczestników. Osoby niezdolne do samodzielnego przemieszczania się były wspierane w poruszaniu po Ośrodku.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczył we własnym zakresie usługi transportowe samochodem dostosowanym do przewozu dwóch wózków inwalidzkich zakupionym w październiku 2022 r. Kierowca był zatrudniony na pełen etat. Łączny koszt całkowity usługi transportowej oscylował na poziomie 122 432,18 zł (paliwo, ubezpieczenia i przeglądy – 33 897,51 zł, koszt zatrudnienia kierowcy 88 534,67 zł). Średnio dziennie samochód

przejeżdżał 180 kilometrów. Liczba uczestników dowożonych do ŚDS średnio w ciągu miesiąca wynosiła 12 osób.

W 2023 roku zakładane cele i plany dotyczące pracy z uczestnikami osiągnięto w stopniu zadawalającym. Uczestnicy zwiększyli swoją samodzielność. Podczas treningów nabyli nowe umiejętności praktyczne przydatne w ich codziennym życiu. Poprawili swoje umiejętności komunikacyjne i interpersonalne. Korzystali z terapii w pracowniach: kulinarnej, komputerowej, ogrodniczej, artystycznej, muzyczno-teatralnej, rzemieślniczej. Zajęcia prowadzono w sposób zindywidualizowany celem dostosowania poziomu do możliwości poszczególnych uczestników. Uczestnicy brali udział w kursie pomocy kuchennej. Zapewniono im wsparcie psychologiczne w ramach regularnych spotkań, indywidualnych oraz zajęć grupowych. Mogli oni korzystać również ze wsparcia psychologa w trudnych sytuacjach. Zorganizowano wyjazdy poza placówkę mające aspekt turystyczny i integracji społecznej oraz na hipoterapię. W ramach wspierania duchowości osób z niepełnosprawnością organizowano pielgrzymki oraz modlitwy. Uczestnicy brali również udział w wydarzeniach poza placówką. Współpracowano z ich rodzinami w celu ogarnięcia uczestników całościowym wsparciem i opieką. W ciągu roku udało się pozyskać nowych uczestników. Placówkę promowano poprzez kiermasze i udział w wydarzeniach.

W roku 2023 we współpracy z Katolickim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej – prowadzącym Placówkę, w szczególności z jej Kierownikiem, systematycznie podejmowane były działania mające na celu rozpowszechnianie informacji o trwającej rekrutacji uczestników.

Informacja o wolnych miejscach w Środowiskowym Domu Samopomocy w Pęcherach wraz z procedurą kierowania i przyjmowania została zamieszczona na stronie internetowej powiatu. Ostatnio aktualizowana była w czerwcu 2023. Także w czerwcu 2023. informację o wolnych miejscach w Placówce przekazywaliśmy do Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, zwracając się z prośbą o jej rozpowszechnianie wśród klientów Ośrodków. Na temat trwającej rekrutacji do Środowiskowego Domu Samopomocy przygotowany i rozpowszechniony został plakat informacyjny. Został on wywieszony w Urzędach, w Placówkach Oświatowych, w szczególności Zespole Szkół Specjalnych w Pęcherach oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Piasecznie, Przychodniach Zdrowia, czy w Warsztatach Terapii Zajęciowej na terenie powiatu piaseczyńskiego.

Informacje o wolnych miejscach w Placówce pojawiały się na stronach Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piasecznie, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz

lokalnym internetowym portalu informacyjnym „Piaseczno News” również wcześniej w programie Telewizyjnego Kuriera Warszawy i Mazowsza w TVP.

Informacja o wolnych miejscach i ofercie terapeutycznej środowiskowego Domu Samopomocy jest także rozpowszechniana wśród osób oczekujących na przyjęcie do funkcjonujących na terenie powiatu piaseczyńskiego Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Od 2020 r. przynajmniej raz w roku odbywają się spotkania z Kierownictwem Warsztatów celem uzgodnienia listy oczekujących i ewentualnego przekierowania osób mogących kwalifikować się do zajęć prowadzonych w Środowiskowym Domu Samopomocy.

Na ogrodzeniu budynku, w którym znajduje się Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach zawieszony został baner promujący wolne miejsca w ośrodku.

Co roku odbywają się spotkania uczniów kończących w najbliższych latach Zespół Szkół Specjalnych w Pęcherach /placówka kształcąca dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną/, podczas których wizytują Placówkę i zapoznają się z zasadami jej funkcjonowania, w celu ewentualnego uczestnictwa po zakończeniu procesu edukacji.

W ramach realizacji przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej zadania publicznego „Samodzielność i integracji – organizacja zajęć terapeutycznych dla osób z niepełnosprawnościami mieszkańców gminy Piaseczno oraz zajęć integracyjnych w placówkach oświatowych położonych na terenie Gminy Piaseczno powstała publikacja „Lokalne wsparcie osób z niepełnosprawnością”. Publikacja ma charakter informatora na temat działających ośrodków wsparcia dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami. Opisuje ona m.in.: cel działalności ŚDS, prowadzone treningi, pracownie i prowadzone w nich zajęcia. Informator rozpowszechniany jest w miejscach użyteczności publicznej.

Na stronie internetowej powiatu dla osób z niepełnosprawnościami przygotowana została informacja pt. „Gdzie szukać wsparcia? Lista instytucji”, wskazująca także Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach.

Środowiskowy Dom Samopomocy posiada także stronę na Facebooku, na której zaprasza do korzystania z usług świadczonych w Placówce.

4.3. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii zlokalizowany jest w Górze Kalwarii, przy ul. Ks. Sajny 2A. Ośrodek prowadzi dodatkowo cztery Punkty Interwencji Kryzysowej:

- od 2019 r. na terenie Gminy Lesznowola, w lokalu przy ul. Górskiego 4a, w Mrokowie. Osoby mieszkające na terenie gminy Lesznowola i Gminy Tarczyn mają dzięki temu możliwość korzystania z pomocy psychologicznej bliżej miejsca zamieszkania.
- od 2020 r. na terenie Gminy Piaseczno, w lokalu przy ul. Kościuszki 9, w Piasecznie.
- od 2021 r. na terenie Gminy Piaseczno, w lokalu przy ul. Szkolnej 20 w Piasecznie.
- Od 2022 r. na terenie Gminy Konstancin – Jeziorna przy ul. Wilanowskiej 1 w Konstancinie – Jeziornie.

Ze względu na duże zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną dla osób w trudnej sytuacji uruchamiane są kolejne punkty, w których osoby potrzebujące mogą liczyć na wsparcie i z łatwością mogą dotrzeć.

Zatrudnienie w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiło: 50 osób – 33 etaty.

Głównym zadaniem Ośrodka jest pomoc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności:

- ofiarom przemocy;
- osobom doświadczającym różnego rodzaju kryzysów;
- osobom z problemami uzależnień i współuzależnionym;
- osobom przeciążonym psychicznie, obarczonym następstwami wielu trudnych zdarzeń, żyjącym w stanie przewlekłego stresu;
- dzieciom i młodzieży doświadczającym kryzysu psychicznego,
- rodzicom mającym problemy wychowawcze z dziećmi.

Ośrodek jest placówką otwartą, czyli przyjmującą wszystkie osoby doświadczające kryzysu w możliwie najszybszym czasie, bez skierowania, bez ograniczeń rejonizacją oraz bez wymogu posiadania ubezpieczenia. Zapewniającą nieodpłatną specjalistyczną pomoc psychologiczną, terapeutyczną, psychiatryczną i prawną.

Ponadto osoby oraz rodziny z terenu Powiatu korzystają z miejsc pobytu całodobowego w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii. W 2023 roku z tej formy pomocy korzystało 27 osób, w tym 11 dzieci.

W 2023 roku specjaliści Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej objęli pomocą 4418 osób, w tym 2016 kobiet i 835 mężczyzn oraz 1567 dzieci. Zgłaszane problemy dotyczyły głównie:

- 1) trudności szkolnych;
- 2) uzależnień;
- 3) przemocy w rodzinie;
- 4) konfliktów rodzinnych i małżeńskich, w tym okołorozwodowych;
- 5) tendencji samobójczych i stanów po próbie samobójczej;
- 6) wydarzeń traumatycznych;
- 7) ciężkiej choroby.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest placówką, która na terenie Powiatu realizuje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku 2021 został przyjęty do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021 - 2025.

Ponadto stosownie do art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest jednostką specjalistycznego poradnictwa świadczącą specjalistyczną pomoc dla rodzin i mieszkańców Powiatu Piaseczyńskiego znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, bez względu na dochód, w szczególności w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest wpisany do rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa województwa mazowieckiego pod poz. 59.

W marcu 2023 r. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jako formę specjalistycznego poradnictwa rozpoczął prowadzenie terapii EMDR dla osób w stresie pourazowym, depresji oraz z zaburzeniami lękowymi.

POIK od marca 2022 r. do końca maja 2023 r. prowadził Ośrodek tymczasowego zakwaterowania dla uchodźców - obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przekroczyli granicę po 24 lutego 2022 r. W celu prawidłowej działalności Ośrodka w POIK utworzone zostało tzw. Centrum Koordynacji oraz Administracji czynne całodobowo. Ośrodek zlokalizowany był w Tomicach, przy ul. Puławskiej 16 i był przeznaczony przede wszystkim dla kobiet z dziećmi oraz mężczyzn.

POIK zapewniał opiekę psychologiczną oraz prawną w języku Ukraińskim. Od rozpoczęcia funkcjonowania Ośrodka największa liczba zakwaterowanych osób wynosił 249 /15 marca 2022 r./ i stopniowo malała.

VI. Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Do zakresu działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należą wszystkie sprawy z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia;
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 9) wprowadzanie danych do rejestru, ich aktualizowanie i usuwanie;

- 10) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 11) finansowanie:
- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 12) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

VII. Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w roku 2023.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in.:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;
- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- 15) Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na mocy Zarządzenia Starosty Piaseczyńskiego z dnia 30 września 2011 r. w naszym Powiecie wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, co zgodnie z zapisami ustawy oznacza, że w Centrum utworzony został Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na zakres zadań nałożony na Organizatora pieczy zastępczej, w ramach „Zespołu” powołani są koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, którzy obejmują opieką rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Pod opieką jednego koordynatora w roku 2023 mogło przebywać do 15 rodzin zastępczych.

Do głównych zadań koordynatora należy, m.in.:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowywanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 4) udział w dokonywaniu oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy;

- 5) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 7) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 8) opiniowanie na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej powództw wytaczanych przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych;
- 9) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 10) udział w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 11) wykonywanie innych czynności mających wpływ na efektywne udzielanie pomocy i wsparcie dzieci, rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Koordinator zatrudniany jest przez Organizatora a swoją pracę wykonuje w ramach stosunku pracy, w systemie zadaniowego czasu pracy, lub na podstawie umowy o świadczenie usług, funkcjonującej analogicznie do umowy zlecenia.

W roku 2023 zatrudnionych w PCPR było 11 koordynatorów obejmujących stałą opieką wszystkie funkcjonujące rodziny zastępcze w każdym miesiącu. Rodziny te wymagały szczególnego i długofalowego wsparcia i pomocy, w tym psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej oraz organizowania zajęć terapeutycznych.

Koordinatory otoczyli rodziny wsparciem, zbudowali z nimi więź oraz podejmowali wspólne działania w celu przezwyciężenia pojawiających się trudności, które bardzo często są konsekwencją trudnej historii życia dziecka. Współpracowali także ze specjalistami z zewnątrz - pedagogami i psychologami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, asystentami rodziny, kuratorami zawodowymi i społecznymi w zakresie wsparcia dziecka i rodziny, w celu właściwego planowania działań pomocowych.

Wszyscy koordynatorzy wspólnie z rodzinami zastępczymi opracowywali i aktualizowali każdemu dziecku tzw. Plan Pomocy Dziecku i wspólnie go realizowali.

Koordinatory złożyli sprawozdania z efektów swojej rocznej pracy. Zwracali w nich uwagę w szczególności na problemy występujące w rodzinach związane m.in. z problemami emocjonalnymi, rozwojowymi i edukacyjnymi u dzieci oraz współpracę rodzin zastępczych z rodziną biologiczną dziecka.

Za każdy kwartał roku 2023 koordynatorzy sporządzali kartę czasu pracy oraz raport pracy z rodziną zastępczą, który uwzględniał:

- bieżące problemy rodziny i dzieci;
- sytuacja opiekuńczo - wychowawczą;
- sytuację szkolno - wychowawczą;
- sytuację zdrowotną
- sytuację materialno - bytową;
- relacje z rodzicami dziecka;
- realizację planu pomocy dziecku;
- motywowanie do spotkań ze specjalistami oraz ułatwienie dostępu do nich;
- informacje na temat współpracy ze środowiskiem lokalnym (ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organami społecznymi)
- uwagi własne i zamierzenia w zakresie podjętych działań.

1. Rodzinna piecza zastępcza

W sytuacjach, w których rodzice nie są w stanie właściwie wywiązać się ze swoich rodzicielskich zadań, należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki rodzinnej. Najczęściej obserwowanymi przyczynami umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej w 2023 r. były zjawiska patologiczne występujące w rodzinach biologicznych uniemożliwiające sprawowanie bezpośredniej opieki w przeważającej części związane z uzależnieniami rodziców oraz bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Dodatkowo obserwowanymi powodami umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w mniejszej skali jest półsieroctwo i sieroctwo oraz długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców.

Na terenie Powiatu Piaseczyńskiego w 2023 r. funkcjonowało **214** rodzin zastępczych, w których przebywało **302** dzieci, w tym:

- rodziny zastępcze spokrewnione: **106** – liczba dzieci: **130**;
- rodziny zastępcze niezawodowe: **100** – liczba dzieci: **123**;
- rodziny zastępcze zawodowe – **4**, w których przebywało **14** dzieci;

- rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego – **1**, w której przebywało **11** dzieci;
- rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne – **1**, w której przebywało **1** dziecko;
- rodzinne domy dziecka – **2**, w których przebywało **23** dzieci.

W 2023 roku 42 dzieci zostało przyjętych do rodzinnej pieczy zastępczej:

Dzieci przyjęte do rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r.						
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci				Razem:
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych	do rodzinnych domów dziecka	
1.	Liczba dzieci do 18 roku życia, umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 r., w tym:	17	16	8	1	42
1.1.	z rodziny naturalnej	11	15	7	1	34
1.2.	z rodzinnej pieczy zastępczej	3	1	1	0	5
1.3.	z instytucjonalnej pieczy zastępczej	3	0	0	0	3

W 2023 roku 29 dzieci poniżej 18 roku życia oraz 16 – powyżej 18 roku życia opuściło rodzinną pieczę zastępczą:

Dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w 2023 r.						
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci				Razem:
		z rodzin zastępczych spokrewnionych	z rodzin zastępczych niezawodowych	z rodzin zastępczych zawodowych	z rodzinnych domów dziecka	
1.	Liczba dzieci do 18 roku życia, z tego które:	11	14	4	0	29
1.1.	powróciły do rodziny naturalnej	8	5	0	0	13
1.2.	zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	0	6	3	0	9
1.3.	zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	2	1	0	3
1.4.	zostały przysposobione	2	0	0	0	2
1.5.	inne	1	1	0	0	2
2.	Liczba dzieci powyżej 18 roku	8	8	0	0	16

	życia, z tego które:					
2.1.	powróciły do rodziny naturalnej	0	0	0	0	0
2.2.	założyły własne gospodarstwo	8	8	0	0	16
2.3.	inne	0	0	0	0	0

W 2023 r. wydano łącznie **528** decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń dla rodzin zastępczych.

Dla rodzin zastępczych objętych pomocą pieniężną wypłacono świadczenia w łącznej kwocie: **3.663.478 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia obowiązkowe – na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej: **3.513.217 zł**;
- 2) świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka dla 25 dzieci: **34.000 zł**;
- 3) dofinansowanie do wypoczynku dziecka dla 63 dzieci: **55.450 zł**;
- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 5 rodzin zastępczych, w których przebywało 25 dzieci: **22.166 zł**;
- 5) świadczenie jednorazowe przyznawane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego dla 2 rodzin: **1.538 zł**;
- 6) środki finansowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem domu jednorodzinnego dla prowadzącej rodzinny dom dziecka – **5.000 zł**;
- 7) świadczenia na dzieci cudzoziemskie: **32.107 zł**.

Ponadto dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich wypłacano miesięczne wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie ogółem: **634.855,38 zł.**, na którą składają się:

- 1) wynagrodzenie 4 rodzin zastępczych zawodowych – **223.982,68 zł**;
- 2) wynagrodzenie 1 rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej – **58.156,35 zł**;
- 3) wynagrodzenie 1 rodziny zawodowej zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego – **85.922,83 zł**;
- 4) wynagrodzenie 2 prowadzących rodzinne domy dziecka – **116.792,34 zł**;
- 5) wynagrodzenie 9 osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich – **150.001,20 zł**.

Powiat Piaseczyński w roku 2023 na wniosek złożony do Wojewody Mazowieckiego przystąpił do ustanowionego Uchwałą Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2023 r. Rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej.

Wsparcie w ramach programu zostało udzielone ze środków Funduszu Pracy w formie dofinansowania wypłaty wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń na każdą rodzinę zastępczą zawodową i każdego prowadzącego rodzinny dom dziecka. Dofinansowane było wynagrodzenie przysługujące w/w rodzinom za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia przez nie funkcji poczynszy od 1 czerwca 2023 r. w oparciu o przyjęte stawki:

- rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinny dom dziecka – 1900 zł za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia funkcji we wskazanym okresie;
- rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 2360 zł za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia funkcji we wskazanym okresie.

Ogółem pozyskano środki w łącznej wysokości **109.620 zł** tytułem dofinansowania wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń dla:

- 5 rodzin zastępczych zawodowych,
- 2 prowadzących rodzinne domy dziecka;
- 1 rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, według poniższego zestawienia :

L.p.	Formy pieczy zastępczej	liczba rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka zakwalifikowanych do dofinansowania wynagrodzenia w poszczególnych miesiącach 2023 r.								wysokość środków przyznanych ogółem (zł)	wysokość środków przyjętych ogółem (zł)
		czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	Ogółem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	rodziny zastępcze zawodowe (z wyłączeniem pełniących funkcję pogotowia rodzinnego)	0	5	5	5	5	5	10	35	66.500	66.500
2.	prowadzący rodzinne domy dziecka	0	2	2	2	2	2	4	14	26.600	26.600
3.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	1	1	1	1	1	2	7	16.520	16.520
ogółem										109.620	109.620

1.1. Świadczenia alimentacyjne.

Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Ponadto kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W postępowaniu przed sądem do kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym.

Mając na uwadze powyższe w roku 2023 złożono do Sądu 17 wniosków o wytoczenie powództwa o alimenty na rzecz małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ogółem według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. w toku pozostaje 23 sprawy. Z powodu braku uzupełnienia dokumentacji ze strony rodzin zastępczych m.in. kalkulacji kosztów ponoszonych tytułem zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych małoletnich umieszczonych w pieczy oraz braku możliwości ustalenia adresów rodziców biologicznych, pozostałe postępowania alimentacyjne są nadal w toku.

Sąd Rejonowy w Piasecznie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w roku 2023 wydał 5 wyroków zasądzających alimenty na rzecz małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto w roku 2023 zostały wszczęte 2 postępowania egzekucyjne tytułem wyegzekwowania zasądzonych alimentów. Na dzień 31 grudnia 2023 r. w toku pozostaje 7 postępowań egzekucyjnych.

1.2. Pomoc psychologiczna dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie zapewnia rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Pomoc ta udzielana jest głównie poprzez:

- 1) konsultacje psychologiczne w PCPR Piaseczno;
- 2) wizyty, wyjazdy domowe (na terenie całego powiatu) – elastyczność i dostępność psychologa PCPR, wyjazdy mają miejsce często w godzinach dogodnych dla rodzin zastępczych, co oznacza spotkania z nimi również w godzinach popołudniowych;

- 3) konsultacje psychologiczne telefoniczne;
- 4) uczestnictwo w spotkaniach rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi w zależności od zgłaszanych potrzeb;
- 5) kierowanie do innych instytucji specjalistycznych, tworzenie bazy danych, np. instytucje, ośrodki, szpitale udzielające diagnozy i pomocy psychiatrycznej, wczesna interwencja i wsparcie rozwoju małego dziecka (niemowlęcia), terapia stacjonarna, niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia ze spektrum autyzmu, Zespół Downa, ośrodki odwykowe;
- 6) stałe konsultacje z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) organizację i uczestnictwo w spotkaniach grupowych z rodzinami zastępczymi w PCPR, w zakresie pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, problemów osobistych, problemów materialnych, usamodzielnienia, czy poszukiwanie pracy;
- 8) czynny udział w Zespołach ds. Oceny rodziny zastępczej oraz oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 9) konsultacje z instytucjami pracującymi na rzecz pomocy społecznej, opieki, wsparcia i rozwoju dziecka, tj. kuratorzy sądowi i społeczni, szkoły i przedszkola, Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe i inne;
- 10) czynny udział w Zespołach Interdyscyplinarnych ds. Przemocy w Rodzinie;
- 11) stała współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym;
- 12) sporządzanie Kart Dziecka dla Ośrodka Adopcyjnego;
- 13) opiniowanie psychologiczne;
- 14) sporządzanie diagnoz psychofizycznych dziecka;
- 15) sporządzanie diagnoz kandydatów na rodziny zastępcze, w tym:
 - wyjazdy do miejsc zamieszkania kandydatów,
 - wywiady kierowane, pogłębione (wspólnie z pedagogiem PCPR Piaseczno),
 - spotkania z kandydatami w PCPR Piaseczno,
 - przeprowadzanie testów psychologicznych,
 - analiza i interpretacja wypełnionych testów psychologicznych.
- 16) konsultacje psychologiczne dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, kontynuujących naukę, na prośbę pedagoga PCPR;
- 17) prowadzenie biblioteczki dla rodzin zastępczych, kandydatów i koordynatorów:
 - gromadzenie i wypożyczanie literatury fachowej,

- powielanie i gromadzenie materiałów edukacyjno-terapeutycznych.

Ogółem w ramach pomocy psychologicznej w roku 2023, w szczególności:

- 1) odbyło się 30 konsultacji psychologicznych w miejscach zamieszkania rodzin zastępczych (wyjazdy, wizyty domowe, spotkania z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej);
- 2) sporządzono 16 kart dziecka dla Ośrodka Adopcyjnego;
- 3) przeprowadzono 88 konsultacji psychologicznych w siedzibie PCPR Piaseczno;
- 4) udzielono 68 konsultacji psychologicznych zdalnie (telefon i/lub Skype, meet google);
- 5) odbyło się 82 konsultacje psychologiczne z koordynatorami pieczy zastępczej;
- 6) sporządzono 33 diagnozy kandydatów na rodziny zastępcze, w tym konsultacje zdalne, rozmowy telefoniczne, spotkania w siedzibie PCPR Piaseczno, przeprowadzanie oraz analiza i interpretacja testów psychologicznych, omawianie wyników testów z rodzinami, sporządzanie pism i opinii do sądu – łącznie 98 konsultacji związanych z diagnozami;
- 7) sporządzono 9 opinii na temat sytuacji oraz funkcjonowania rodziny;
- 8) sporządzono 2 diagnozy psychofizyczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 9) odbyło się 8 konsultacji psychologicznych z instytucjami społecznymi działającymi na rzecz opieki, wychowania, wsparcia i rozwoju dziecka;
- 10) czynny udział w posiedzeniach Zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz Zespołów ds. oceny rodziny zastępczej, w trakcie których udzielono dodatkowo 11 konsultacji;
- 11) uczestnictwo w konferencjach i szkoleniach specjalistycznych psychologów oraz superwizjach (doskonalenie kadry) – łącznie 16 spotkań.

Konsekwentnie dążymy do poszerzania oferty pomocy terapeutycznej dedykowanej rodzinom zastępczym, w tym dzieciom i młodzieży przebywającym w pieczy zastępczej, w ramach poradnictwa specjalistycznego. Dzięki podjętej współpracy ze Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego dzieciom i młodzieży, osobom doświadczającym kryzysu psychicznego w miejscu zamieszkania, w szkole, w najbliższym dziecku środowisku, udzielana jest pomoc w formule innej niż tradycyjna pomoc ambulatoryjna. W system pomocy zaangażowani są pedagodzy i psycholodzy szkolni, asystenci rodzin w systemie pracy Ośrodków Pomocy Społecznej i inne podmioty służące wsparciem dziecku i rodzinie. W ramach Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego funkcjonują

wielospecjalistyczne zespoły. Pomocą, oprócz pacjenta, mogą być objęci także rodzina i rówieśnicy. Ważne dla wsparcia dzieci i ich rodzin, że Centrum funkcjonuje w kilku lokalizacjach na terenie powiatu – w Piasecznie, Tarcynie, Górze Kalwarii i Mrokwie, co znacznie ułatwia dostęp do pomocy. Główna siedziba mieści się przy ul. Szkolnej 20 w Piasecznie. Pomoc specjalistyczną zapewniają także specjaliści z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Piasecznie, z którą tutejsze Centrum ściśle współpracuje.

1.3. Pomoc prawna dla rodzin zastępczych.

W roku 2023 tutejsze Centrum organizowało bezpłatną pomoc prawną na rzecz osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, w tym:

- a) prowadzenie poradnictwa prawnego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – z pomocy korzystało 59 rodzin, którym udzielono 76 konsultacji.
- b) prowadzenie poradnictwa prawnego dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej – z pomocy korzystało 3 wychowanków, którym udzielono 3 porad.

1.4. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie zachęcało rodziny zastępcze do spotkań w ramach grupy wsparcia.

Spotkania te dają możliwość wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną funkcję – rodziny zastępczej. Udział w grupie wsparcia jest dobrowolny. Spotkania grup przygotowywane są przez specjalistów zatrudnionych w PCPR. W wybranych spotkaniach może uczestniczyć psycholog, pedagog oraz prawnik.

Poprzez udział w grupie wsparcia rodzice zastępczy mają możliwość:

- uzyskiwania i dawania wsparcia w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej,
- doskonalenia umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z emocjami, radzenia sobie w sytuacjach napięcia (stresu),
- pogłębienia wglądu w siebie (wzrost świadomości przeżywanych emocji, swoich przekonań, pragnień, potrzeb, wartości, celów, a także rozpoznanie własnych zasobów i rozumienie ograniczeń),

- zapobiegania wyczerpaniu i wypaleniu.

1.5. Szkolenia rodzin zastępczych

Do zadań Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy, m.in.:

- 1) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 3) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

1.5.1. Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie dążąc do zapewnienia opieki i wychowania każdemu dziecku jej pozbawionemu ze strony naturalnego środowiska rodzinnego, w sposób szczególny angażuje się w realizację działań na rzecz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie można przejść pełny proces szkolenia i diagnozy psychologiczno - pedagogicznej uzyskując uprawnienia do prowadzenia różnego rodzaju form rodzinnej opieki zastępczej. Uczestnictwo w szkoleniu jest bezpłatne. Szkolenia prowadzone są według Programu PRIDE - Rodzinna Opieka Zastępcza, zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

PRIDE to program przygotowujący rodziny do pełnienia różnych form opieki zastępczej nad dziećmi. Ma on formę warsztatów, pozwala więc poza uzyskaniem konkretnych wiadomości, na zdobycie i przećwiczenia umiejętności związanych z wychowywaniem dziecka powierzonego w opiekę zastępczą. PRIDE rozwija umiejętności pogrupowane w 5 kategorii:

1. Umiejętności opiekuńcze;
2. Umiejętności zaspokajania potrzeb dziecka i kompensowania opóźnień;
3. Umiejętności wzmacniania więzi z rodziną naturalną;
4. Umiejętności wzmacniania trwałych, pozytywnych związków;

5. Umiejętności pracy zespołowej dla dobra dziecka.

Program składa się z 12 sesji grupowych, odbywających się co tydzień i trwających po 4 godziny. Sesje te prowadzone są wyłącznie przez licencjonowanych trenerów. Uczestnictwo w programie PRIDE nie zobowiązuje do niczego. Kandydaci mogą podjąć decyzję o przystąpieniu do dalszej procedury lub wycofać się w tym momencie. Takie postępowanie wynika z faktu, że PRIDE jest metodą „przymierzenia” roli rodzica, jest sposobem na sprawdzenie siebie. Część szkoleniową uzupełniają dwa indywidualne spotkania z trenerami, które odbywają się w miejscu zamieszkania kandydatów oraz 10-godzinna praktyka w funkcjonujących formach pieczy zastępczej wyznaczonych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Decyzję o przyznaniu kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej podejmuje komisja kwalifikacyjna składająca się z trenerów, psychologa, pedagoga i przedstawiciela Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2023 r. 13 kandydatów uzyskało świadectwa ukończenia szkolenia dla rodzin zastępczych niezawodowych oraz 12 kandydatów uzyskało zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej na podstawie programu PRIDE – Rodzinna Piecza Zastępcza.

Dla uczestników szkolenia zakupiono podręczniki programu PRIDE oraz materiały pomocnicze niezbędne do realizacji warsztatów szkoleniowych.

Na bieżąco gromadzona jest również dokumentacja nowych osób zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniu (kwestionariusz osobowy, życiorys, odpisy zupełne aktu małżeństwa, zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, zaświadczenia o zatrudnieniu i o dochodach, oświadczenia o niekaralności, zobowiązanie do regularnego uczestnictwa w szkoleniu, oświadczenia dotyczące władzy rodzicielskiej i wywiązywania się z obowiązku łożenia na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby - o ile taki obowiązek z mocy prawa istnieje, oświadczenie o wyrażaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych).

Oceniano zgłaszających się kandydatów pod względem spełnienia przez nich podstawowych warunków do zostania rodzicem zastępczym, tj.:

- a) czy dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- b) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- c) wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;

- d) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- e) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
- f) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- g) zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiającego dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego;
 - właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań;
 - wypoczynku i organizacji czasu wolnego.
- h) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

W chwili obecnej każda z nowo zgłoszonych osób przechodzi diagnozę psychologiczno – pedagogiczną przeprowadzaną z kandydatami zgłaszającymi chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i rodzinnego domu dziecka, którą prowadzą uprawnieni pracownicy PCPR. Planowany termin rozpoczęcia szkolenia kolejnej grupy to II – III kwartał 2024 r.

Na podkreślenie zasługuje, że tutejsze Centrum systematycznie prowadzi akcję poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze poprzez publikowanie ogłoszeń w lokalnej prasie. Na stronie internetowej powiatu piaseczyńskiego na stałe zamieszczone są materiały informacyjne dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej oraz spot filmowy „Zostań rodziną zastępczą”. Cyklicznie pojawiają się też artykuły na temat bieżących potrzeb powiatu w obszarze pieczy zastępczej, warunków jakie należy spełnić aby stać się opiekunem zastępczym, szkoleń i procesu kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze oraz form wsparcia i pomocy oferowanych rodzinom zastępczym. Opracowany został i zamieszczony jest na stronie internetowej „Informator o rodzinnej pieczy zastępczej”. Odbywała się także kampania informacyjno – promocyjna: publikacja zaproszenia na szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze na stronie internetowej Starostwa Powiatowego. Wiele starań związanych z poszukiwaniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej nakierowanych jest na utworzenie kolejnego pogotowia rodzinnego.

1.5.2. Szkolenie ONLINE dla rodzin zastępczych, pt.: „Szakal kontra żyrafa, czyli porozumienie bez przemocy” – psychologiczne warsztaty umiejętności wychowawczych zorganizowane przez PCPR w Piasecznie

Podstawa prawna: ustawa z dn. 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: art. 76, pkt 5 *zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby*; pkt. 9 *prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej*; pkt 14 *zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego*.

Szkolenia, warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodzin zastępczych, przygotowane i poprowadzone przez psycholog PCPR, Panią Marię Chmielewską.

Termin szkolenia: Szkolenie odbyło się w formie on line, w terminach:

- 1) dnia 12.12.2023 r. – szkolenie przeznaczone dla rodzin zastępczych zawodowych (4h/dyd.);
- 2) dnia 13.12.2023 r. – szkolenie przeznaczone dla rodzin zastępczych niezawodowych (4h/dyd.);
- 3) dnia 14.12.2023 r. – szkolenie przeznaczone dla rodzin zastępczych spokrewnionych (4h/dyd.).

Założeniem szkolenia było podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, integracja środowiska pieczy zastępczej, poszerzenie wiedzy z zakresu psychologii społecznej oraz psychologii rozwojowej i wychowawczej, zwłaszcza w temacie komunikacji bez przemocy, (nonviolent communication) – modelu stosownego w szeroko rozumianej pomocy psychologicznej udzielanej profesjonalnie.

Cele szkolenia:

psychoedukacja, poradnictwo psychologiczne nt. teorii oraz praktycznych zasad stosowania komunikacji bez przemocy, a co za tym idzie prawidłowego i efektywnego budowania i utrzymywania relacji z drugim człowiekiem, zarówno dorosłym, jak i dzieckiem. Celem szkolenia był też rozwój kompetencji wychowawczych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych, zamieszkujących na terenie powiatu

piaseczyńskiego, integracja środowiska rodzin zastępczych, elementy terapeutyczne grupy wsparcia, wymiana doświadczeń wychowawczych rodzin, budowanie więzi między uczestnikami, wzmocnienie ich poczucia własnej wartości, wsparcie emocjonalne.

Szczegółowa tematyka szkolenia:

1. Nonviolent communication (NVC) czyli Porozumienie bez przemocy – historia i terminologia
 - 1.1 Definicja porozumienia bez przemocy
 - 1.2 Marshall Bertram Rosenberg – sylwetka naukowa twórcy NVC
 - 1.3 Centrum Porozumienia bez Przemocy – historia powstania organizacji non-profit
 - 1.4 Zakres działalności organizacji
2. Podstawy teoretyczne komunikacji bez przemocy
 - 2.1. Konflikt i co dalej?
 - 2.2. Czterostopniowy proces sytuacji konfliktowej
 - 2.3. Idea zaspokajania ważnych potrzeb – przykłady praktyczne
 - 2.4. NVC jako sposób na kontakt i zrozumienie
3. Cztery elementy procesu komunikacyjnego
 - 3.1. Koncentrowanie się na faktach
 - 3.2. Zwracanie uwagi na uczucia
 - 3.3. Zwracanie uwagi na potrzeby (zarówno swoje, jak i innych)
 - 3.4. Formułowanie prośb
4. Szakal kontra żyrafa – zobacz, jakim językiem mówisz
 - 4.1. Konfrontacyjny język
 - 4.2. Język szakala – szczegółowa charakterystyka i praktyczne przykłady
 - 4.3. Język żyrafy – szczegółowa charakterystyka i praktyczne przykłady
 - 4.4. Świat szakala kontra świat żyrafy – potrzeby, uczucia i prośby – ilustracje
5. Język żyrafy czyli kluczowe elementy porozumienia bez przemocy – praktyczne przykłady
 - 5.1. Rezygnacja z ocen i osądów
 - 5.2. Obserwacja i dzielenie się spostrzeżeniami
 - 5.3. Formułowanie komunikatów „ja” zamiast „ty”
 - 5.4. Formułowanie komunikatów wprost
 - 5.5. Świadomość potrzeb i uczuć
6. Empatia w procesie komunikacyjnym
7. Pozytywna komunikacja – praktyczne umiejętności komunikacyjne – ćwiczenia:

- 7.1. Powiedz to inaczej – ilustracje przykładów prawidłowej komunikacji
- 7.2. Słowa mają znaczenie – ilustracje rekonstrukcji komunikatów
- 7.3. Dwadzieścia zdań, które warto mówić dziecku
- 7.4. Co i w jaki sposób warto mówić do dziecka
8. Bajka o dwóch wilkach
9. Literatura dotycząca komunikacji bez przemocy
10. Pomocne strony internetowe m.in. nt komunikacji bez przemocy – istotne linki
11. Dyskusja – dzielenie się doświadczeniami
12. Podsumowania i wnioski
13. Niespodzianki dla uczestników szkolenia

Dobór grupy uczestników:

Zaproszenia na warsztaty zostały wysłane rodzinom zastępczym poprzez wiadomość e-mail, która zawierała szczegółowe informacje o spotkaniu oraz wygenerowany link do spotkania na platformie meetgoogle.

Informacje te były też potwierdzone przez psycholog w indywidualnych rozmowach, telefonicznych lub bezpośrednich z rodzinami zastępczymi.

Informację o warsztatach wysłano ponadto do koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w celu przekazania zaproszenia do udziału w warsztatach do obejmowanych przez nich pomocą i wsparciem rodzin zastępczych. Ogółem zaproszenie wystosowano 170 osób.

Ostatecznie w warsztatach uczestniczyło 35 osoby, w tym 26 rodzin łącznie:

- 1) rodzin niezawodowych (N): 19 osób, w tym 13 rodzin N;
- 2) rodzin spokrewnionych (S): 10 osób, w tym 8 rodzin S;
- 3) rodzin zawodowych (RZ, RDD): 5 osób, w tym 4 rodziny Z, RDD);
- 4) 1 pracownik PCPR.

Przebieg spotkania, podsumowanie i wnioski:

Spotkanie rozpoczęło przywitaniem się i przedstawieniem zarówno prowadzącej spotkanie psycholog, jak i uczestników. Następnie wspólnie opracowano nowe normy grupowe, dostosowane do warsztatów organizowanych online. Spisano normy na ekranie monitora. **Rozpoczęto prezentację multimedialną Power Point, pt.: „Szakal kontra żyrafa, czyli porozumienie bez przemocy” – psychologiczne warsztaty umiejętności wychowawczych.** Prezentacja zawierała wykład, przedzielany dyskusją oraz pytaniami uczestników, wspólnie formułowanymi odpowiedziami i dzieleniem się wychowawczymi doświadczeniami.

Prezentacja podzielona została na dwie zasadnicze części.

Pierwsza część prezentacji odnosiła się do teoretycznych zagadnień nt Porozumienia bez przemocy (NVC – Nonviolent Communication), zawierała historię oraz terminologię zjawiska, w tym definicję oraz sylwetkę naukową twórcy NVC, Marshalla Bertrama Rosenberga. Przedstawiono także historię powstania organizacji non-profit, szerzącej ideę porozumienia bez przemocy, tj. Centrum Porozumienia bez Przemocy oraz zakres działalności tej organizacji. Następnie dokonano teoretycznego wprowadzenia do zagadnienia komunikacji bez przemocy. Zaprezentowano czterostopniowy proces sytuacji konfliktowej wraz z potrzebą zaspokajania ważnych potrzeb. Wdrożono praktyczne przykłady z udziałem uczestników warsztatów, analizując NVC jako sposób na kontakt interpersonalny pełen zrozumienia. Następnie zaprezentowano cztery elementy procesu komunikacyjnego, tj. a) koncentrowanie się na faktach, b) zwracanie uwagi na uczucia i c) potrzeby (zarówno swoje, jak i innych) oraz d) formułowanie prośb. Uczestników szkolenia starano się skonfrontować z faktem, jakim językiem oni posługują się na co dzień. Starano się umożliwić im konfrontację z ich stylem komunikacyjnym. W tym celu szczegółowo scharakteryzowano zarówno język żyrafy, jak i język szakala. Charakterystyki te zobrazowano praktycznymi przykładami. Odniesiono się do zagadnienia potrzeb, uczuć i prośb, które są kluczowe w kontekście porozumienia bez przemocy.

Druga część prezentacji zawierała przede wszystkim praktyczne przykłady, ilustracje koncepcji i konkretne rozwiązania na temat tego, jak pracować z dzieckiem, jak z nim rozmawiać w sposób konstruktywny, pozytywny. Rozmawiano o tym, jakie konkretne metody zastosować w domu i w szkole, w codziennym życiu, podczas wychowywania dziecka, opierając się na metodzie porozumienia bez przemocy. Praktycznie zaprezentowano zatem kluczowe elementy porozumienia bez przemocy, tj. rezygnację z ocen i osądów, obserwację i dzielenie się spostrzeżeniami, a także formułowanie komunikatów „ja”, zamiast „ty” oraz formułowanie komunikatów wprost. Zwrócono uwagę na konieczność budzenia świadomości potrzeb i uczuć. Zaakcentowano potrzebę empatycznego podejścia do drugiego człowieka w procesie komunikacyjnym. Za pomocą ilustracji przykładów prawidłowej komunikacji, wspólnie ćwiczone praktyczne umiejętności komunikacyjne, w tym: *Powiedz to inaczej; Słowa mają znaczenie; Dwadzieścia zdań, które warto mówić dziecku*. Dzięki praktycznym przykładom oraz ilustracjom, wspólnie dokonywano rekonstrukcji komunikatów tak, aby we właściwy sposób zwracać się do dziecka.

Reasumując, zapoznano uczestników ze sposobami oddziaływania terapeutycznego na dziecko w kontekście komunikacji bez przemocy. Przekazano informacje o tym, jak można rozmawiać z dzieckiem, co mogą robić rodzice, opiekunowie, dziadkowie, aby przywracać

równowagę emocjonalną u dzieci i jakimi zasadami mogą się posłużyć, aby zbudować porozumienie i współpracę z dzieckiem. Przedstawiono praktyczne przykłady, techniki przydatne w rozmowach z dziećmi i młodzieżą. Przedstawiono przykłady sformułowań, odpowiednio dobranych pytań, które warto używać w rozmowach z dzieckiem oraz takie, których należy unikać, aby nie pogłębiać dysfunkcji dziecka.

Prezentacja zakończyła się bajką o dwóch wilkach oraz maksymą: „Mówić można z każdym, kto słyszy. Ale rozmawiać – tylko z tym, kto słucha”. Ostatnie slajdy zawierały spisane literaturę przedmiotu na temat komunikacji bez przemocy oraz spis pomocnych stron internetowych, m.in. nt. komunikacji bez przemocy – istotne linki. Prezentację zwieńczyły podsumowania i wnioski. Po zakończeniu prezentacji, nawiązała się wspólna dyskusja. Uczestnicy dzielili się swoimi doświadczeniami, uwagami i refleksjami.

Podczas dyskusji rodziny zastępcze wskazały, iż istotną kwestią jest czas, tzn. znalezienie przestrzeni na spokojną rozmowę z dzieckiem. Wiąże się to z pracą nad samym sobą, tzn. uspokojeniem i wyciszeniem siebie, brakiem pośpiechu po to, aby lepiej skoncentrować się na rozmowie z dzieckiem. Umożliwi to sprawne i efektywne znalezienie odpowiednich argumentów oraz odpowiedni dobór słów, poprzez które osiągnięcie porozumienia będzie łatwiejsze, a co za tym idzie, przeniesie więcej satysfakcji i radości. Rodziny uznały, iż niekiedy za bardzo spinają się, niepotrzebnie denerwują się nadmiernie, a te trudne emocje udzielają się dziecku i nie służą regulacji jego stanu psychicznego. Zdaniem rodzin zastępczych, w wychowywaniu dziecka bardzo potrzebny jest spokój i cierpliwość, a więc wolna chwila na przemyślenie argumentacji, kierowanej do dziecka w rozmowie. Istotne jest formułowanie właściwych komunikatów, jak również modulacja odpowiedniego tonu głosu.

Rodziny zgodnie przyznały, że bardzo ważne w wychowaniu dziecka jest podejście pełne empatii. Należy zrezygnować z stawianych dziecku nadmiernych wymagań. Warto zaś cierpliwie czekać na właściwe dziecku postępy w jego rozwoju.

Zdaniem uczestników szkolenia, istnieje pewna zależność, a mianowicie, gdy oni jako dorośli zwalniają tempo życia, znajduje to pozytywny wydźwięk w wychowaniu dziecka. Należy więc obserwować siebie, swoje zachowania i reakcje emocjonalne. Większa świadomość siebie pomoże bowiem w prawidłowym procesie wychowawczym wobec dziecka. Nie warto być natarczywym ani ponagląącym dziecko. Warto natomiast mówić wolniej i bardzo uważnie słuchać dziecko, a także starać się nawiązywać kontakt wzrokowy z dzieckiem.

Podczas tegorocznych spotkań warsztatowych rodziny snuły refleksje skłaniające ich głównie wewnątrz siebie, ku analizie siebie, swoich mocnych i słabych stron, a także swoich sukcesów oraz wad komunikacyjnych. Wiele rodzin dostrzegło w sobie styl szakala podczas prowadzenia rozmowy. Uznano zatem, że praca nad sobą oraz rozwój personalny to podstawa prawidłowego wychowania dziecka.

Istotną sprawą jest bycie sobą, a więc bycie szczerym i autentycznym w kontakcie z dzieckiem, ponieważ dzieci są szczególnie wyczułone na wszelkie sygnały braku autentyczności oraz udawanie i kłamstwo.

W opinii rodzin, podstawą wychowania dziecka jest miłość i powstała na jej gruncie bliska relacja interpersonalna. Dlatego warto mówić dziecku: „*Kocham Cię!*”, ponieważ właśnie miłość w relacji z dzieckiem ma wymiar terapeutyczny.

Na zakończenie całego spotkania zdalnie rozdano uczestnikom niespodzianki, tzn. *cytaty*. Były to wydrukowane kolorowe karteczki, zawierające cytaty, pełne wsparcia. Każdy uczestnik podawał prowadzącej spotkanie psycholog wybrany kolor karteczki, psycholog wybierała tę karteczkę, pokazywała cytat na kamercie i odczytywała go dla danej osoby. Podziękowano uczestnikom za udział.

Warsztaty spotkały się z bardzo pozytywnym odbiorem rodzin zastępczych. Osoby uznały prezentację, pt.: „*Szakał kontra żyrafa, czyli porozumienie bez przemocy*” – *psychologiczne warsztaty umiejętności wychowawczych* jako przydatną i pouczającą, a całe warsztaty za ciekawe i atrakcyjnie przygotowane.

Wszystkie rodziny otrzymały materiały szkoleniowe oraz zaświadczenia o udziale w szkoleniu wysłane pocztą elektroniczną.

1.5.3. Pozostałe szkolenia oraz wydarzenia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie w ramach zapewnienia funkcjonującym rodzinom zastępczym szkoleń i warsztatów mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby, jeszcze w roku 2022 wystąpiło do rodzin z prośbą o określenie tematyki szkoleń, bądź udziału w warsztatach w celu dostosowania oferty do ich oczekiwań.

Naszym celem było rozeznanie potrzeb w tym zakresie, tak aby tematyka szkoleniowa podnosiła kwalifikacje rodzin, umożliwiła zachowanie lub wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz kompetencji, jak również przeciwdziałanie zjawisku wypalenia.

Wskazane przez rodziny tematy szkoleń dotyczyły zagadnień związanych m.in.: z traumą wczesnodziecięcą, FAS – Fetal Alcohol Syndrome, wykorzystywania seksualnego i przemocy, problemów wychowawczych dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera, motywowania dziecka do nauki i rozwoju, dialogu z dzieckiem i wsparciu ku samodzielności, wychowaniu dziecka w wieku dorastania, radzenia sobie z agresją dziecka, kontakt z rodzicem biologicznym.

Potrzeby szkoleniowe zgłoszone przez rodziny zastępcze przekazaliśmy celem rozważenia możliwości ich organizacji w ramach powiatowego projektu „Akademia Czujnego Rodzica”.

Funkcjonujące na terenie Powiatu Piaseczyńskiego rodziny zastępcze zapraszane były do udziału w wykładach, warsztatach i szkoleniach organizowanych przez Powiat Piaseczyński w ramach projektu „Akademia Czujnego Rodzica”.

Stanowiło to zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Tematy szkoleń, na które zapraszane były rodziny w 2023 r:

1. „Pierwsza pomoc emocjonalna. Jak zarządzać stresem własnym, by nie wzmacniać reakcji stresowych naszych dzieci”. Wykład i warsztaty mające na celu pomoc w zapobieganiu i radzeniu sobie z lękiem, stresem, wypaleniem zawodowym i objawami traumy, wzmocnieniu odporności psychicznej i zdolności do pokonywania codziennych wyzwań oraz rozładowaniu napięć w kryzysowych i stresujących sytuacjach.
2. „Jak wzmocnić swój układ nerwowy. Techniki pracy z ciałem i emocjami”. Cykl wykładowo – warsztatowy dedykowany był opiekunom dzieci z niepełnosprawnością oraz dzieci w kryzysie.
3. „Depresja i uzależnienia u młodzieży”. Spotkanie miało na celu poznanie mechanizmów uzależnień behawioralnych, depresji oraz innych przyczyn i sposobów leczenia. Podczas spotkania była możliwość wysłuchania rodziców, którzy przeszli drogę uzależnienia i odwyku u swojego dziecka.

Przekazywaliśmy oraz udostępnialiśmy rodzinom zastępczym materiały (link) z wybranych wykładów w ramach Akademii Czujnego Rodzica, zachęcając do zapoznania m.in. o tematyce:

- „Pigułka ćwiczeń na lepsze funkcjonowanie systemu nerwowego”
- „Terapeutyczna moc nerwu błędnego”

- „Jak wspierać dziecko w nauce?”
- „O wyzwaniach okresu dorastania”
- „Dzieci w sieci, czyli o zagrożeniach wirtualnego świata”
- Dorastanie – jak zmienić walkę na argumenty we wspólną podróż ku dorosłości”
- „Oswoić dziecięce lęki”
- „Jak wspierać poczucie własnej wartości u dzieci”
- „Rodzeństwo z autyzmem w tle”
- „Ryzykowne zachowania dzieci i młodzieży w spektrum autyzmu”
- „Depresja i zaburzenia nastroju u dzieci i młodzieży – jak im zapobiegać, zasady dobrostanu psychicznego u dzieci i młodzieży”
- „Dziecko i stres – w poszukiwaniu przyczyn trudnych zachowań u dzieci”
- „Emocje w epidemii”
- „poradnik dla rodziców opracowany przez MEN”
- „Rodzina pod lupą – postawy wychowawcze rodziców”
- „Rodzinna Moc czy Przemoc”.

Ponadto zapraszaliśmy do udziału w Konferencji organizowanej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Piasecznie pt.: „Współpraca z lekarzem psychiatrą w terapii zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży z autyzmem, zespołem Aspergera, ADHD, depresją, anoreksją i zaburzeniami zachowania”. Informację o konferencji przekazaliśmy do rodzin zastępczych sprawujących opiekę nad dziećmi ze schorzeniami objętymi tematyką konferencji. Dodatkowo zaproszenie do udziału w konferencji przekazywaliśmy do Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Pęcherach.

Rodzinom zastępczym przekazana została informacja o możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE pt.: Szkolenie kadr pieczy zastępczej” realizowanego przez Akademię Kultury Informacyjnej w Warszawie. W projekcie dostępnych było łącznie ponad 40 bezpłatnych szkoleń, prowadzonych w formule on-line na platformie e-learningowej.

Rodziny otrzymały także zaproszenie na bezpłatne szkolenie organizowane przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM), we współpracy ze Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej (SIP) pt.: „Dzieci cudzoziemskie w pieczy zastępczej”. Dwudniowe szkolenie w zakresie ochrony praw dzieci cudzoziemskich i opieki nad nimi. Szkolenie poruszało kwestie rozumienia doświadczeń dzieci bez opieki, w tym dlaczego zostały one

pozbawione opieki i jakie niebezpieczeństwa im grożą z tego tytułu, regulacje dotyczące umieszczania dzieci bez opieki w pieczy zastępczej oraz jej wpływ na dzieci, zaspokajanie potrzeb dzieci bez opieki oraz proces ich integracji oraz dobrostan rodziców zastępczych. Szkolenie zawierało szeroki moduł prawny, który został wzbogacony o regulacje wynikające z Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy.

Rodzinom zastępczym oraz pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej przekazano informację o możliwości udziału w webinarium edukacyjnym nt.: „Obowiązek alimentacyjny”, które było organizowane w ramach realizacji zadań zakresu prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej. Webinarium przygotowane i poprowadzone przez adwokatów i radców prawnych związanych z Fundacją Rozwoju Świadomości Obywatelskiej Experto Pro Bono i obejmowało omówienie praktycznych aspektów związanych z problematyką alimentacji osób dorosłych i małoletnich.

W roku 2023 informowaliśmy także o możliwości udziału w trzyletnim projekcie organizowanym przez Stowarzyszenie dla Rodzin, pt.: "Poradnia Rodzinna Stowarzyszenia dla Rodzin" Projekt finansowany jest ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, skierowany do rodzin zamieszkałych w Województwie Mazowieckim, które:

- przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze lub kryzysowe sytuacje rodzinne,
- rodziców dzieci z zagrożeniem umieszczenia w pieczy zastępczej,
- rodzice dzieci, które przebywają czasowo w pieczy zastępczej,
- rodzice, do których powracają dzieci z pieczy zastępczej,
- rodzin zastępczych.

Bezpłatna oferta zajęć dla uczestników projektu, to m.in.:

- specjalistyczna pomoc dla rodzin i jej członków: konsultacje, poradnictwo, terapia, formy pomocy interwencyjnej, coaching rodzicielski;
- zajęcia grupowe dla rodziców/opiekunów prawnych: warsztaty umiejętności wychowawczych, grupy wsparcie, treningi;
- grupowe formy terapeutyczne dla dzieci, Treningi Umiejętności Społecznych (TUS).

Wydarzenia:

W dniu 17 stycznia 2023 r. w Centrum Edukacyjno - Multimedialnym w Piasecznie zorganizowane zostało spotkanie świąteczno – noworoczne dedykowane dzieciom z rodzin zastępczych. W wydarzeniu wystąpił Teatr Bajaderka ze spektaklem pt.: „Ślady na śniegu”.

W dniu 6 czerwca 2023 r. zorganizowany został Powiatowy Dzień Dziecka, Mamy i Taty. Dedykowany dzieciom z rodzin zastępczych i ich opiekunów zastępczych. W ramach wydarzenia, które odbywało się w Parku Miejskim w Piasecznie odbyło się wiele atrakcji taneczno – zabawowo – sportowych, jak również konkursów i ciekawych animacji prowadzonych przez animatorów imprez dla dzieci. Udział w wydarzeniu zadeklarowało 93 osoby.

W dniu 6 grudnia 2023 r. w Centrum Edukacyjno - Multimedialnym w Piasecznie zorganizowane zostało spotkanie mikołajkowo - świąteczne z dziećmi objętymi pieczęcią zastępczą. Spotkanie poprowadziła grupa teatralna Echooo, która zabierała uczestników w Mikołajkową podróż - fabularyzowany program animacyjny prowadzony przez 2 profesjonalnych aktorów. Prowadzący zadbali by zabawa była niezapomnianym przeżyciem. W programie znalazły się: tańce integracyjne („zamarzaniec”, „przykucaniec”, „rozgrzewaniec”), śnieżna bitwa, stroje balonowe, melodyjny maraton, zimowe zgadywanki, statek piracki, przeprawa po lodowych krach.

Rodzinom zastępczym zaproponowano możliwość udziału dzieci w obozie „Starszy brat, Starsza siostra” organizowanym w Ośrodku szkoleniowo – wypoczynkowym „Kraina nad Tanwią” w Żarach, w terminie: 13-21.07.2024 r. przez Fundację Pomóż Dorosnąć. Zgłoszenia przyjmowane były do 15 grudnia 2023 r. Obozy Fundacji są nie tylko wypoczynkiem, ale też okazją do własnego rozwoju zarówno dla dzieci jak i dla młodzieży służącej dzieciom podczas obozu w charakterze „starszych sióstr i braci”. Obóz będzie miał jak charakter rekreacyjno – psychoedukacyjny. Polega na wyjątkowej formule wspierania młodszych przez starszych. Wolontariusze towarzyszący dzieciom, tzw. „starsi braci i siostry” służą im wsparciem, pomocą w codziennych sytuacjach, pełnią też rolę pozytywnego wzorca, starszego „brata”, „siostry”, którzy podczas tygodniowego wakacyjnego pobytu pokazują dziecku co to znaczy być odpowiedzialnym, twórczym, prawdomównym, koleżeńskim, opanowanym, zaradnym, pomysłowym, ciekawym świata, wymagającym od siebie i od innych, radosnym. Młodzież pełniącą rolę „Starszych braci, sióstr” odbywa przed obozem warsztaty szkoleniowe przygotowujące ich do roli „starszego brata, siostry”. Każdy obóz jest prowadzony według określonej konwencji tematycznej. Poza elementem terapeutycznym i wychowawczym, obozy mają walor poznawczy i kulturowy. Adresatami obozu są dzieci w

wieku 7-10 lat i młodzież wieku 15-19 lat, która w ramach wolontariatu będzie towarzyszyć dzieciom w roli starszych braci i sióstr.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie jako wyznaczony na terenie Powiatu Piaseczyńskiego Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, w związku z potrzebą podejmowania działań na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, zorganizował w ramach Powiatowego Forum Służb Społecznych spotkanie przedstawicieli instytucji działających na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Spotkanie odbyło się w Sali Konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Piasecznie w dniu 21 listopada 2023 r. (Dzień Pracownika Socjalnego).

Podczas spotkania poruszane były tematy aktualnych trudności występujących w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, obszary współpracy w tym zakresie oraz pomysły na pracę z rodzinami. Była to także okazja do wymiany doświadczeń i rozmowy pomiędzy specjalistami.

W spotkaniu udział wzięli Ewa Lubianiec – Członek Zarządu Powiatu Piaseczyńskiego, Przewodnicząca III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich - Sędzia Sądu Rejonowego w Piasecznie, Kierownik III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Piasecznie, przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Piasecznie, Kierownicy i Pracownicy Ośrodków Pomocy społecznej z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, Dyrekcja i Pracownicy Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Pęcherach oraz Dyrekcja i Pracownicy PCPR.

1.6. Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i rodziny zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej rodziny.

Ocena sytuacji dziecka jest przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Ocena rodziny zastępczej dokonywana jest nie później niż przed upływem roku od umieszczenia w niej pierwszego dziecka, kolejna po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W celu dokonania oceny organizowane były posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej.

Na posiedzeniach dokonywano szczegółowego omówienia sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, w szczególności w zakresie:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- modyfikowania planu pomocy dziecku;
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Ponadto podczas posiedzeń Zespół dokonywał oceny samej rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zespół dokonywał przedmiotowej oceny w szczególności z udziałem: rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, przedstawiciela instytucji oświatowych, ośrodka pomocy społecznej, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i rodziców biologicznych dziecka.

Przedmiotowe oceny formułowane były na piśmie i przekazywane do Sądów Rejonowych – Wydziałów Rodzinnych i Nieletnich.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. zorganizowanych zostało 46 posiedzeń, na które zaproszono 324 rodziny zastępcze:

Lp.	Miesiąc	Liczba posiedzeń Zespołu	Liczba zaproszonych rodzin zastępczych	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	Narastająco	
					Liczba Rodzin	Liczba Dzieci
1.	styczeń	2	2	22	2	22
2.	luty	2	16	21	18	43
3.	marzec	6	50	68	68	111
4.	kwiecień	5	31	36	99	147
5.	maj	2	28	33	127	180
6.	czerwiec	3	38	49	165	229
7.	lipiec	4	27	16	192	245
8.	sierpień	2	8	17	200	262
9.	wrzesień	7	53	65	253	327
10.	październik	5	25	33	278	360
11.	listopad	1	13	14	291	374
12.	grudzień	7	33	40	324	414
Razem		46	324	414	324	414

1.7. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.

Stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka”.

Jednocześnie zgodnie z art. 191 ust. 5 wyżej cytowanej ustawy „Powiat, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka zawiera z powiatem właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

W roku 2023 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Piaseczyńskiego. Plan na 2023 rok wynosił: **660.000,00 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **854.831,05 zł**. W trakcie roku realizowano 54 porozumienia z 18 następującymi powiatami:

Lp.	Powiat ponoszący wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Miasto Stołeczne Warszawa	21	296.745,79
2.	Powiat Sochaczewski	1	19.085,00
3.	Powiat Szydłowiecki	1	15.472,00
4.	Powiat Grójecki	5	42.687,16
5.	Powiat Grodziski	3	49.525,94
6.	Powiat Pilecki	1	17.477,81
7.	Powiat Pruszkowski	5	62.358,52
8.	Powiat Lubąński	1	41.716,94
9.	Powiat Żyrardowski	1	3.940,49
10.	Powiat Otwocki	5	115.681,71
11.	Powiat Jarosławski	2	33.169,98
12.	Powiat Warszawski Zachodni	1	25.680,37
13.	Powiat Puławski	1	15.472,00
14.	Miasto Łódź	1	18.585,00
15.	Powiat Łęczycki	1	24.676,27
16.	Powiat Kielecki	1	16.162,39
17.	Powiat Sierpecki	2	39.117,92
18.	Miasto Siedlce	1	17.275,76
Razem		54	854.831,05

Ponadto zawierano porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych Powiatów. Plan na 2023 rok wynosił: **810.000,00 zł**, a wydatki wykonane wynosiły: **776.752,97 zł**. W trakcie roku realizowano 44 porozumień z 28 Powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat, na rzecz którego ponoszone były wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Miasto Stołeczne Warszawa	7	75.976,58
2.	Powiat Wołomiński	4	68.111,13
3.	Powiat Chodzieski	1	12.190,37
4.	Powiat Pruszkowski	2	23.625,26

5.	Powiat Grójecki	1	17.109,21
6.	Powiat Lubaczowski	1	19.133,39
7.	Powiat Legionowski	2	31.096,52
8.	Powiat Lubartowski	1	16.745,96
9.	Powiat Nowotarski	1	47.177,82
10.	Powiat Skarżysko Kamienna	2	36.304,38
11.	Powiat Warszawski Zachodni	2	39.550,97
12.	Powiat Siedlecki	1	36.333,51
13.	Powiat Gryfiński	1	21.314,39
14.	Powiat Otwocki	2	29.102,52
15.	Powiat Kozienicki	1	18.766,70
16.	Powiat Olecki	1	39.854,42
17.	Miasto Kraków	1	14.559,37
18.	Powiat Łomżyński	1	18.489,57
19.	Miasto Włocławek	1	16.272,00
20.	Powiat Tomaszowski	1	18.731,48
21.	Miasto Sopot	1	40.550,76
22.	Powiat Garwoliński	2	39.872,46
23.	Powiat Grodziski	1	1.639,55
24.	Miasto Olsztyn	2	42.215,38
25.	Miasto Białystok	1	18.680,69
26.	Powiat Konecki	1	20.601,76
27.	Powiat Brodnicki	1	4.957,76
28.	Powiat Puławski	1	7.789,06
Razem		44	776.752,97

1.8. Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej. Cytowany przepis ma

zastosowanie w przypadku dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej po dniu wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki ponoszone przez Gminy na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej odbywają się w oparciu o wystawiane przez Powiat noty obciążeniowe, w okresach rozliczeniowych miesięcznych.

Plan na 2023 rok wynosił: **970.000,00 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **1.379.922,60 zł**.

W roku 2023 wydatki ponoszone przez Gminy Powiatu Piaseczyńskiego z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiały się następująco:

Gmina ponosząca wydatki	Kwota w zł
Piaseczno	791.862,38
Góra Kalwaria	203.433,35
Tarczyn	110.814,49
Konstancin - Jeziorna	124.375,10
Prażmów	48.465,26
Lesznowola	100.972,02
Razem:	1.379.922,60

1.9. Pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Podstawę prawną usamodzielnienia osób opuszczających od dnia 1 stycznia 2012 r. jedną z form pieczy zastępczej tj. rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo - terapeutyczną stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do dnia 31 maja 2023 r. wysokość pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej była wyliczana na podstawie obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2022 r., poz. 292), natomiast od dnia 01 czerwca 2023 r. zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2023 r., poz. 296)

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego życia. Proces usamodzielnienia formalnie rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka od wyznaczenia opiekuna procesu usamodzielnienia, którym może zostać osoba przez niego wskazana lub wyznaczona spośród pracowników PCPR, wspierająca go w programie usamodzielnienia. W zależności od sytuacji wychowanka proces usamodzielnienia może trwać do czasu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Osoba usamodzielniana we współpracy z opiekunem usamodzielnienia przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia przedkłada na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia Dyrektorowi PCPR w Piasecznie do zatwierdzenia. Określa on założenia, plany i terminy realizacji w zakresie uzyskania wykształcenia, podjęcia zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskania przysługujących świadczeń, oraz obowiązki usamodzielnianego wychowanka. Program ten w trakcie jego realizacji może ulegać modyfikacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie obejmuje osoby usamodzielniane pomocą poprzez:

- 1) pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i konstruowaniu dokumentów, motywowanie do uzyskania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym),

- 2) pomoc prawną;
- 3) pomoc psychologiczną;
- 4) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 5) jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie;
- 6) pomoc rzeczową na zagospodarowanie;
- 7) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparciu wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy lub pomoc w zamieszkaniu w internacie);
- 8) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (ten rodzaj pomocy polega m.in. na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu stosownego do możliwości wykształcenia, zachęcaniu do udziału w kursach i szkoleniach, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna poszukująca pracy i korzystaniu z ofert pracy).

W 2023 r. udzielono pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych na łączną kwotę: **100.817,05 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki dla 12 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych: **69.042,05 zł**;
- 2) jednorazowe świadczenie na usamodzielnienie dla 4 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych: **24.649 zł**;
- 3) pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 1 pełnoletniego wychowanka rodziny zastępczej: **7.126 zł**.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

2.1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Od dnia 1 października 2015 r. na terenie Powiatu Piaseczyńskiego funkcjonują cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze w Pęcherach:

- Dom Dzieci nr 1 – placówka typu interwencyjnego,
- Dom Dzieci Nr 2 – placówka typu socjalizacyjnego,
- Dom Dzieci Nr 3- placówka typu socjalizacyjnego,
- Dom Dzieci Nr 4 – placówka typu socjalizacyjnego

oraz Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych, z siedzibą w Pęcherach.

Wojewoda Mazowiecki decyzjami z dnia 1 października 2015 r. wydał Powiatowi Piaseczyńskiemu zezwolenia na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych o limicie miejsc 14 każda, na czas nieokreślony oraz wpisał w/w Placówki do Rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych województwa mazowieckiego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze spełniają wymagane warunki określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Budynki Placówek zostały wybudowane w oparciu o typowy projekt domu jednorodzinnego, w którym znajdują się pokoje 2-osobowe, odpowiednio oświetlone o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych oraz swobodne korzystanie z wyposażenia, na które składają się z szczególności: łóżka i tapczany, szafki i lampki nocne, miejsca w szafach na przechowywanie rzeczy osobistych, odzieży, obuwia, dostosowane do wieku i indywidualnych potrzeb oraz przedmioty osobistego użytku. W każdym pokoju znajdują się również zabawki dostosowane do wieku dzieci. W pokojach dzieci i młodzież mają zapewnione miejsce do cichej nauki przy własnym biurku do odrabiania lekcji. Placówki zapewniają również podręczniki, pomoce i szkolne. W budynkach znajdują się łazienki oraz miejsca do prania oraz suszenia rzeczy osobistych, jak również toalety w liczbie umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

W budynkach znajdują się aneksy kuchenne, zapewniające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności, w których dzieci wraz z opiekunami przygotowują posiłki. Wyżywienie dostosowane jest do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Ponadto dzieci mają zapewniony nieograniczony dostęp do podstawowych produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę.

Dzieci mają również zapewnioną wspólną przestrzeń mieszkalną, stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku. Pomieszczenie stanowi otwartą przestrzeń wyposażoną w fotele i kanapy, sprzęt audiowizualny, zabawki oraz książki.

Każda Placówka umożliwia ponadto warunki do prowadzenia zajęć terapeutycznych, rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych, uwzględniając święta i inne wynikające z tradycji i

obyczajów, zarówno w budynkach, jak i na terenie przyległym. Placówka zapewnia również odpowiednie warunki dla małoletniej w ciąży.

Stan zatrudnienia w Placówce na dzień 31 grudnia 2023 r. przedstawiał się następująco: 45 osoby, w tym zajmujących się opieką i wychowaniem – 31 osób.

W ciągu 2023 roku przeciętna liczba dzieci umieszczonych w Placówkach wynosiła: 64, natomiast liczba wychowanków na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 61 dzieci, tj.:

- 1) placówki socjalizacyjne – 45 dzieci;
- 2) placówki interwencyjne – 16 dzieci.

W 2023 roku do Placówek przyjęto 33 dzieci, w tym:

- 1) 25 dzieci z rodziny naturalnej;
- 2) 6 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) 2 dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W roku 2023 Placówkę opuściło 26 wychowanków, w tym:

- 1) 16 dzieci wróciło do rodzin naturalnych;
- 2) 5 pełnoletnich wychowanków założyło własne gospodarstwa domowe lub powróciło do rodziny pochodzenia;
- 3) 4 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4) 3 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem.

Najczęściej obserwowanymi przyczynami umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w 2023 r. były zjawiska patologiczne występujące w rodzinach biologicznych uniemożliwiające sprawowanie bezpośredniej opieki w przeważającej części związane z uzależnieniami rodziców, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz przemocy w rodzinie. Dodatkowo obserwowanymi powodem umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w mniejszej skali była długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców.

Stosownie do art. 196 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej są ustalane przez starostę i ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - Domach Dzieci w Pęcherach na rok 2023 ustalone były Zarządzeniami Starosty Piaseczyńskiego i przedstawiały się następująco:

- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 9/ORG/2023 r. z dnia 14 lutego 2023 r. w Domu Dzieci Nr 1 wynosiły (placówka typu interwencyjnego) – **7 295 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 10/ORG/2023 r. z dnia 14 lutego 2023 r. w Domu Dzieci Nr 2 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **6 533 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 11/ORG/2023 r. z dnia 14 lutego 2023 r. w Domu Dzieci Nr 3 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **7 184 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 12/ORG/2023 r. z dnia 14 lutego 2023 r. w Domu Dzieci Nr 4 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **6 233 zł**.

2.2. Świadczenia alimentacyjne

Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Ponadto kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W postępowaniu przed sądem do kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym.

Mając na uwadze powyższe w roku 2023 złożono 8 wniosków do sądu o wytoczenie powództwa o alimenty na rzecz małoletnich przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zapadło 5 wyroków w sprawach alimentacyjnych.

2.3. Pomoc dla pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Podstawę prawną usamodzielnienia osób opuszczających od dnia 1 stycznia 2012 r. placówkę opiekuńczo - wychowawczą stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do dnia 31 maja 2023 r. wysokość pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej była wyliczana na podstawie obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości

pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2022 r., poz. 292), natomiast od dnia 01 czerwca 2023 r. zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2023 r., poz. 296).

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego życia. Proces usamodzielnienia formalnie rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka od wyznaczenia opiekuna procesu usamodzielnienia, którym może zostać osoba przez niego wskazana lub wyznaczona spośród pracowników Placówki czy PCPR, wspierająca go w programie usamodzielnienia. W zależności od sytuacji wychowanka proces usamodzielnienia może trwać do czasu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Osoba usamodzielniana we współpracy z opiekunem usamodzielnienia przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia i przedkłada na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia Dyrektorowi PCPR w Piasecznie do zatwierdzenia. Określa on założenia, plany i terminy realizacji w zakresie uzyskania wykształcenia, podjęcia zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskania przysługujących świadczeń, oraz obowiązki usamodzielnianego wychowanka. Program ten w trakcie jego realizacji może ulegać modyfikacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie obejmuje osoby usamodzielniane pomocą poprzez:

- 1) pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i konstruowaniu dokumentów, motywowanie do uzyskania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym),
- 2) pomoc prawną;
- 3) pomoc psychologiczną;
- 4) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 5) jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie;
- 6) pomoc rzeczową na zagospodarowanie;
- 7) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparciu wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy lub pomoc w zamieszkanu w internacie);

- 8) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (ten rodzaj pomocy polega m.in. na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu stosownego do możliwości wykształcenia, zachęcaniu do udziału w kursach i szkoleniach, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna poszukująca pracy i korzystaniu z ofert pracy).

W 2023 udzielono pomocy pieniężnej dla osób usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej na łączną kwotę: **82.072,24 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki dla 10 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych: **56.297,24 zł**;
- 2) jednorazowe świadczenie na usamodzielnienie dla 3 pełnoletnich wychowanków placówki opiekuńczo - wychowawczej: **25.775,00 zł**.

Troje pełnoletnich wychowanków Domów Dzieci w Pęcherach w roku 2023 było objętych wsparciem w formie pobytu w mieszkaniu chronionym z siedzibą w Górze Kalwarii przy ul. Budowlanych 14.

2.4. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej (...)”.

Jednocześnie zgodnie z art. 191 ust. 5 wyżej cytowanej ustawy „Powiat, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko (...) placówka opiekuńczo – wychowawcza zawiera z powiatem właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków”.

W roku 2023 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywających w Domach Dzieci w Pęcherach. Plan na 2023 rok wynosił: **280.000,00 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **327.942,50 zł**. W trakcie roku realizowano 6 porozumień z 3 powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat ponoszący wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Powiat Grójecki	3	195.604,32
2.	Powiat Sochaczewski	1	86.750,00
3.	Miasto Warszawa	2	45.588,18
Razem		6	327.942,50

Ponadto zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów. Plan w 2023 roku wynosił: **720.000,00 zł**, natomiast poniesiono wydatki w kwocie: **701.410,57 zł**. W trakcie roku realizowano 12 porozumień z 6 powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat, na rzecz którego ponoszone były wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Powiat Wołomiński	2	118.057,32
2.	Miasto Siedlce	3	72.409,30
3.	Powiat Bialski	1	51.612,00
4.	Powiat Lubelski	3	237.066,00
5.	Miasto Warszawa	1	67.788,73
6.	Powiat Opatowski	2	154.477,22
Razem		12	701.410,57

2.5. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej i preadopcyjnym ośrodku interwencyjnym.

Stosownie do zapisów art. 191 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w (...) w regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym”.

Zgodnie z art. 191 ust. 6 cytowanej ustawy „samorząd województwa, na terenie którego funkcjonuje (...) mogąca przyjąć dziecko regionalna placówka opiekuńczo - terapeutyczna lub interwencyjny ośrodek preadopcyjny, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie”.

Na mocy zawartych w oparciu o wyżej cytowane przepisy prawa porozumień, powiat właściwy do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej obowiązany jest do przekazania dotacji celowej w związku z realizacją zadań tego powiatu przez samorząd województwa.

W roku 2023 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Otwocku – Placówką prowadzoną przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.

W roku 2023 realizowano 5 porozumień z tytułu, którego Powiat Piaseczyński poniósł wydatki w wysokości: **248.396,98 zł.**

2.6. Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w (...) placówce opiekuńczo – wychowawczej. Cytowany przepis ma zastosowanie w przypadku dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej po dniu wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki, w następujący sposób:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej;

3) 50% w trzecim roku pobytu i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Wydatki ponoszone przez Gminy na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej odbywają się w oparciu o wystawiane przez Powiat noty obciążeniowe w okresach rozliczeniowych miesięcznych.

Plan na 2023 rok wynosił: **1.227.600,00 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **1.667.101,29 zł**.

W roku 2023 wydatki ponoszone przez Gminy z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej przedstawiały się następująco:

Gmina ponosząca wydatki	Kwota
Piaseczno	860.347,60
Góra Kalwaria	604.105,88
Tarczyn	48.799,64
Konstancin - Jeziorna	102.231,30
Lesznowola	24.136,52
Prażmów	27.480,35
Razem:	1.667.101,29

3.Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2023 – 2025.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Piaseczyńskim obejmuje lata 2023-2025 i stanowi realizację dyspozycji ustawowej, zawartej w art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Ponieważ rozwój pieczy zastępczej i osiągnięcie odpowiednich standardów jej organizacji to procesy wieloletnie, założenia niniejszego programu w znacznej części stanowią kontynuację kierunków rozwoju określonych w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2019 - 2022”, przyjętym uchwałą Nr XVI/55/19 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 28 listopada 2019 r. Założenia

programu wynikają także ze „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027” przyjętej Uchwałą Nr XLVIII/5/22 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 26 maja 2022 r.

Realizacja Programu zakłada dalsze rozbudowywanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej oraz organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

W niniejszym dokumencie przedstawiono charakterystykę pieczy zastępczej na terenie powiatu piaseczyńskiego, z uwzględnieniem dynamiki zmian w tym obszarze w latach 2019-2021. Dokonano także podsumowania działań podejmowanych na rzecz piaseczyńskiej pieczy zastępczej w latach 2019-2022, które ujęto w poprzednim programie rozwoju. Opisano cele i kierunki rozwoju pieczy zastępczej w powiecie piaseczyńskim planowane na lata 2023-2025, z uwzględnieniem limitu rodzin zastępczych zawodowych mogących powstać na terenie powiatu piaseczyńskiego w tym okresie. Obszary problemowe i poszczególne cele do realizacji określono w oparciu o diagnozę środowiska lokalnego, opierając się na danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, zgromadzonych w sprawozdaniach rzeczowo - finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, informacjach własnych PCPR w Piasecznie oraz danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej poszczególnych gmin powiatu piaseczyńskiego, jak również konsultacjach zarówno z instytucjami, placówkami jak też organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny. W Programie przedstawiono planowane działania, zakładane rezultaty ich realizacji, a także wskazano źródła finansowania Programu, jego beneficjentów oraz realizatorów.

W programie wskazano cele szczegółowe do realizacji, które w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz pełnoletnich, usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w części udało się zrealizować, co zostało opisane w niniejszym sprawozdaniu, w części poświęconej realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, bowiem:

1. podejmowane są działań propagujących ideę rodzicielstwa zastępczego;
2. pozyskujemy kandydatów chętnych do utworzenia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, nie udało się jednak pozyskać kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną oraz pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego;
3. prowadzony jest nabór, szkolenia i kwalifikacje dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

4. podwyższamy umiejętności i kompetencje osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej;
5. zachęcamy opiekunów zastępczych do udziału w grupach wsparcia w celu integracji środowiska rodzinnej pieczy zastępczej;
6. poszerzamy ofertę i dostępności do usług specjalistycznych, w tym rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla opiekunów zastępczych;
7. zapewniamy co raz większy dostęp do specjalistycznego wsparcia dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz usamodzielnianych wychowanków różnych form pieczy zastępczej;
8. organizujemy pomoc i wsparcie dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych w procesie usamodzielniania i wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie, poprzez realizację indywidualnych programów usamodzielniania, maksymalnie do ukończenia przez wychowanka 25 roku życia;
9. w procesie usamodzielniania się pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
10. motywujemy rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej podczas posiedzeń zespołów ds. okresowej sytuacji dziecka, w których uczestniczą do współpracy mającej na celu pomoc w przywróceniu im władzy rodzicielskiej poprzez odbudowanie właściwego modelu postępowania w pełnieniu ról społecznych, w tym rodzinnych. Zachęcamy do ścisłej współpracy z asystentami rodzin.
11. pracownicy uczestniczą w szkoleniach i podnoszą swoje umiejętności, kompetencje i kwalifikacje w zakresie wsparcia i współpracy z rodzinnymi formami opieki zastępczej;
12. ze środowiskiem lokalnym: ośrodki pomocy społecznej, sąd rejonowy, szkoły, placówki pomocy społecznej i innymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie;
13. zwiększono ilość osób zatrudnionych na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z planowanych 10 do nawet 11, w tym z planowanych trzech w ramach umowy o pracę do dwóch, w ramach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej;
14. dokonujemy systematycznej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
15. przyznawane są świadczenia pieniężne dotyczące dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka na terenie powiatu piaseczyńskiego lub na terenie innego powiatu;

16. przyznawane są świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

17. pomimo podejmowanych działań nadal trudno jest ograniczać liczbę dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie tych rodzin zastępczych, które już funkcjonują przyczynia się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w powiecie piaseczyńskim.

W naszych działaniach na rzecz rodzicielstwa zastępczego szczególny nacisk jest kładziony na zostanie położony na pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia w ich funkcjonowaniu - rozwój współpracy z lokalnymi instytucjami działających na rzecz rodziny.

Ważną kwestią jest zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, ponieważ potrzeby w zakresie natychmiastowego zapewnienia doraźnej pieczy zastępczej dzieciom najmłodszym są wciąż bardzo duże.

Ważne są realizowane przez nas działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia po opuszczeniu pieczy zastępczej. Oczekiwanym przez nas efektem jest nabywanie przez młodych ludzi umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w trudnych życiowo sytuacjach, poprawnego wypełniania ról w dorosłym życiu (w tym rodzicielskich) oraz ich usamodzielnienie ekonomiczne. Ważną kwestią jest również wspieranie osób usamodzielnianych w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym, do czasu nabycia umiejętności prowadzenia samodzielnego życia i pozyskania własnego lokalu mieszkalnego.

Systematyczne osiągnięcia założonych rezultatów w okresie trwania Programu umożliwi zdefiniowanie obszaru pomocy nie tylko w kategorii kosztów, ale dalekosiężnych i opłacalnych dla środowiska lokalnego inwestycji społecznych, nastawionych na zapobieganie niepożądanym zmianom, rozwijanie umiejętności rodzicielskich, a w konsekwencji poprawę jakości życia dzieci i rodzin.

Pomyślne zakończenie wszystkich zaplanowanych założeń programu pozwoli na zapewnianie dzieciom opieki całodobowej i wychowania w przypadku zaistnienia konieczności odebrania dziecka rodzicom.

VIII. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

1. Ewidencja małoletnich

Małoletni obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi, oraz małoletni obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, podlegają wpisowi do „Ewidencji małoletnich”.

Ewidencję prowadzi Minister ds. rodziny i powiatowe centrum pomocy rodzinie za pomocą systemu teleinformatycznego. PCPR prowadzi ewidencję w stosunku do dzieci, które były umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy i przybyły wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę (sąd ustanawia taką osobę opiekunem tymczasowym). Dane z ewidencji są przetwarzane w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych i mogą być udostępnianie określonym w ustawie podmiotom.

2. Opiekun tymczasowy

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa powołała instytucję opiekuna tymczasowego, który sprawuje pieczę nad osobą małoletniego obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium naszego kraju bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego, zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ww. ustawa nałożyła na powiaty nowe zadania, w szczególności w zakresie wsparcia opiekunów tymczasowych ustanowionych dla małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli do Polski wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę.

Opiekun tymczasowy jest ustanawiany dla małoletniego obywatela Ukrainy, który legalnie przebywa w Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych /rodziców, opiekunów prawnych, kuratora/.

Opiekun tymczasowy sprawuje opiekę nad małoletnim, reprezentuje go na zewnątrz i zarządza jego majątkiem.

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej albo inna jednostka organizacyjna wskazana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwe ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniają wsparcie przy sprawowaniu nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego przez ośrodek pomocy społecznej oraz sprawuje nadzór nad realizacją praw i obowiązków w stosunku do osób ustanowionych dla małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli do Polski wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę

W/w opiekunom tymczasowym oraz przebywającym pod ich opieką małoletnim, PCPR zapewnia pomoc prawną, organizacyjną i psychologiczną.

W przypadku, gdy opiekun tymczasowy ma pod opieką więcej niż 15 dzieci, PCPR zatrudnia /umowa o pracę lub umowa zlecenie/ osobę do pomocy w sprawowaniu opieki, w wymiarze co najmniej 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu, na każdą grupę dzieci liczoną począwszy od 16 dziecka. (Powiat może zlecić zatrudnienie organizacjom pozarządowym w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Opiekun tymczasowy powinien uzyskać zezwolenie Sądu Opiekuńczego, właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego we wszystkich sprawach, które dotyczą osoby i majątku nieletniego, tj.: sprawowania opieki prawnej, dysponowania majątkiem oraz decydowania w sprawach leczenia i edukacji.

Opiekunem tymczasowym powinien być krewny, powinowaty lub osoba dająca rękojmię należytego sprawowania pieczy, posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, nie pozbawiona praw publicznych, nie została pozbawiona władzy rodzicielskiej, albo skazana za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim, wobec której nie orzeczono zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi, lub obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu oraz nie zachodzi prawdopodobieństwo, że nie wywiąże się należycie z obowiązków opiekuna.

Jeśli małoletni nie posiada żadnej z wyżej wymienionych osób to kandydata na opiekuna tymczasowego na wniosek Sądu Opiekuńczego wskazuje jednostka pomocy społecznej właściwa ze względu na miejsce pobytu małoletniego (Ośrodek Pomocy Społecznej) w ciągu 24 godzin, za pisemną zgodą kandydata.

Opiekun tymczasowy może być ustanowiony dla kilkorga małoletnich, w szczególności rodzeństwa.

Jeżeli małoletni przed przybyciem na teren Polski byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy i przybyli wraz z osobą sprawującą tę pieczę, Sąd ustanawia tą osobę opiekunem tymczasowym dla wszystkich dzieci.

Opiekuna tymczasowego wyznacza się na jego wniosek lub z urzędu.

3. Rodzinna piecza zastępcza w stosunku do małoletnich Obywateli Ukrainy.

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa uregulowała kwestię pieczy zastępczej wobec małoletnich obywateli Ukrainy.

Funkcję rodziny zastępczej powierza Sąd Opiekuńczy. Rodziną zastępczą można zostać wobec dziecka będącego Obywatelom Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie.

Obywatel Ukrainy przebywający na terenie Polski legalnie może ubiegać się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej bez obowiązku wypełnienia warunków w zakresie odbycia niezbędnych szkoleń. W pozostałej części zastosowanie mają przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Za zgodą Starosty nie stosuje się limitów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj.: nie wlicza się dzieci będących Obywatelami Ukrainy przebywających na terenie Polski legalnie do następujących limitów:

- pod opieką jednego wychowawcy w placówce wsparcia dziennego może przebywać nie więcej niż 15 dzieci,
- w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinie zastępczej niezawodowej w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci,
- w rodzinnym domu dziecka w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci,
- w placówce opiekuńczo – wychowawczej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 14 dzieci,
- w placówce opiekuńczo – wychowawczej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci,
- w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 30 dzieci,

- w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 20 dzieci.

W przypadku dzieci będących obywatelami Ukrainy nie stosuje się przepisów dotyczących nie umieszczania dzieci powyżej 10 roku życia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Wojewoda może zezwolić na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej prowadzonej wyłącznie dla dzieci będących obywatelami Ukrainy przebywających legalnie na terenie Polski.

Obywatele Ukrainy za zgodą Starosty mogą być zatrudniani jako wychowawcy, opiekunowie, psychologowie w placówce opiekuńczo – wychowawczej, placówkach wsparcia dziennego pomimo niespełnienia wymagań tj.: braku kwalifikacji określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawie o pracownikach samorządowych.

Pobyt dziecka w pieczy zastępczej – obywatela Ukrainy jest finansowany z budżetu państwa.

4. Zakres realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

W 2023 r. PCPR w Piasecznie zweryfikowało 23 postanowienia Sądu w sprawach dotyczących 21 opiekunów tymczasowych ustanowionych dla 24 małoletnich obywateli Ukrainy, w wyniku czego ustalono, że żadne dziecko nie spełnia warunków wpisu do Ewidencji małoletnich, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi. Jednocześnie, w wyniku analizy w/w spraw, w roku 2023 na terenie powiatu piaseczyńskiego, nie odnotowano małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przed przybyciem do Polski byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy.

Pracownicy mają wiedzę na temat współpracy ze specjalistami z zewnątrz - pedagogami i psychologami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej w zakresie wsparcia opiekunów tymczasowych, w celu właściwego planowania działań pomocowych. Otrzymali wskazówki co do pomocy w zapewnieniu dzieciom kształcenia w szkołach oraz udziału w nieodpłatnych lekcjach języka polskiego.

Zostali zaznajomieni z przepisami, przekazanymi wytycznymi i instrukcjami co do możliwości uzyskania przez opiekuna tymczasowego przysługujących mu świadczeń pieniężnych i występowania w ich imieniu o te świadczenia.

W zakresie zadań związanych z wykonywaniem obowiązków opiekuna tymczasowego, pomoc organizacyjną polegającą w szczególności na zapewnieniu wsparcia wolontariuszy, tłumaczy lub pomocy przy załatwianiu spraw urzędowych zapewnia trzech pracowników tutejszego Centrum, w tym jeden biegle posługujący się językiem ukraińskim oraz rosyjskim.

Każdorazowo po otrzymaniu postanowienia Sądu o ustanowieniu opiekuna tymczasowego pracownicy Centrum dokonują weryfikacji, czy małoletni przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli do Polski wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę w Ukrainie. W tym celu opracowany został wzór dokumentu w języku polskim oraz ukraińskim, który przesyłany jest do opiekuna celem pozyskania informacji zwrotnej. Dodatkowo tutejsze Centrum dokonuje stosownej weryfikacji poprzez współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu, przysyłając odpowiednie zapytania oraz zasięgając informacji z Sądu ustanawiającego opiekę tymczasową, w celu ewentualnej realizacji obowiązku wynikającego z art. 25 ust. 3a ww. ustawy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie wyznaczone zostało także do realizacji Programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością – Moduł I” finansowanego ze środków będących w dyspozycji Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

O wszystkich podejmowanych działaniach i możliwościach pomocy i wsparcia dla obywateli Ukrainy, w tym opiekunów tymczasowych informacje udostępniane są od czasu rozpoczęcia konfliktu zbrojnego w tym kraju, w powiatowych instytucjach i na stronie internetowej powiatu.

IX. Wykaz potrzeb na rok 2024.

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Pozyskiwanie kandydatów chętnych do tworzenia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, szczególnie rodzin specjalistycznych i pełniących funkcję pogotowia rodzinnego;

3. Prowadzenie szkoleń i kwalifikacji dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
4. Rozwijanie form wsparcia dla rodzin zastępczych, podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.
5. Szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników w celu podnoszenia ich umiejętności, kompetencji i kwalifikacji.
6. Tworzenie mieszkań chronionych.

Realizując zadanie z zakresu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą oraz osób pełnoletnich opuszczających schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę widzimy potrzebę utworzenia mieszkań treningowych. Mieszkania te byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej, bądź wyżej wymienionych placówek nie posiadają czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną, do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Potrzebę tworzenia mieszkań treningowych dla osób usamodzielnianych dostrzegają również pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych znajdujących się na terenie naszego powiatu. Prowadzenie mieszkań treningowych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy należy do zadań własnych powiatu, dlatego dostrzegamy potrzebę ich utworzenia dla osób usamodzielnianych, które byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób nieposiadających czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Potrzebę tworzenia mieszkalnictwa wspomaganego należy także podkreślić w odniesieniu do sytuacji osób z niepełnosprawnościami.

7. podejmowanie działań w kierunku dalszego rozpowszechniania informacji o trwającej rekrutacji uczestników w celu zapewnienia wolnych miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy w Pęcherach.

Klaudia Wojnarowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Piasecznie
/podpisano podpisem elektronicznym/

SPIS TREŚCI					
I.				Informacje na temat podstawowego zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie	str. 1
II.				Zadania Powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej i wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane przez PCRPP	str. 2
III.				Zakres realizowanych zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w roku 2023.	str. 4
	1.			Zadania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych.	str. 4
	2.			Program „Aktywny Samorząd”	str. 8
	3.			Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie.	str. 12
	4.			Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta.	str. 13
	5.			Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” – Moduł I	str. 15
IV.				Zadania własne Powiatu z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.	str. 15
V.				Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie z obszaru pomocy społecznej w roku 2023.	str. 17
	1.			Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2022 - 2027	str. 17
	2.			Pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej.	str. 18
	3.			Pomoc dla cudzoziemców	str. 20
	4.			Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	str. 24
		4.1.		Domy pomocy społecznej	str. 24
		4.2.		Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach	str. 31
		4.3.		Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii	str. 36
VI.				Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	str. 38
VII.				Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w roku 2023.	str. 39
	1.			Rodzinna piecza zastępcza	str. 43
		1.1.		Świadczenia alimentacyjne	str. 47
		1.2.		Pomoc psychologiczna dla rodzin zastępczych	str. 47
		1.3.		Pomoc prawna dla rodzin zastępczych	str. 50
		1.4.		Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych	str. 50
		1.5.		Szkolenia rodzin zastępczych	str. 51
			1.5.1.	Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze	str. 51
			1.5.2.	Szkolenie dla rodzin zastępczych pt.: „Szakal kontra żyrafa, czyli porozumienie bez przemocy ...”	str. 54
			1.5.3.	Pozostałe szkolenia oraz wydarzenia.	str. 59

		1.6.	Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i rodziny zastępczej	str. 64
		1.7.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.	str. 66
		1.8.	Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	str. 68
		1.9.	Pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.	str. 70
	2.		Instytucjonalna piecza zastępcza	str. 71
		2.1.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	str. 71
		2.2.	Świadczenia alimentacyjne	str. 74
		2.3.	Pomoc dla pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.	str. 74
		2.4.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	str. 76
		2.5.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w regionalnej placówce opiekuńczo – wychowawczej.	str. 77
		2.6.	Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	str. 78
	3.		Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025	str. 79
VIII.			Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.	str. 83
	1.		Ewidencja małoletnich	str. 83
	2.		Opiekun tymczasowy	str. 83
	3.		Rodzinna piecza zastępcza w stosunku do małoletnich Obywateli Ukrainy.	str. 85
	4.		Zakres realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.	str. 86
IX.			Wykaz potrzeb na rok 2024.	str. 87